

106 160

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Národní památkový ústav	
Do	2018-03-05 10:01:48
NPU-310/18345/2018	
List	1 19

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Středočeský kraj, Zborovská 81/11, 150 00 Praha - Smíchov

Dětské centrum Strančice, Hrdinů 175, 251 63 Strančice

Váš dopis značky

Naše značka
MK 17400/2017 OPP
MK-S 571/2013 OPP

Vyřizuje/linka
Dědková Olga Mgr. / 428

V Praze dne:
07.03.2017

Věc: řízení o prohlášení stavby č. p. 175 se zahradou v k. ú. Strančice a Všeštary u Říčan, okres Praha-východ, Středočeský kraj, za kulturní památku – rozhodnutí

V příloze Vám zasiláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 17400/2017 OPP, sp. zn. MK-S 571/2013 OPP, ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

MINISTERSTVO KULTURY

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana
IČ: 00023671

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 17400/2017 OPP, sp. zn. MK-S 571/2013 OPP ze dne 7. 3. 2017

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Městský úřad Říčany, úsek památkové péče
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče
Vlastní

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 3. 11. 2014

za správnost: *Mgr. Dvořák*

V Praze dne 7. 3. 2017
č. j. MK 17400/2017 OPP
sp. zn. MK-S 571/2013 OPP

ROZHODNUTÍ

I.

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **zahradu obklopující stavbu č. p. 175 (tzv. Schnöblingovu vilu), k. ú. Strančice a Všeštery u Říčan, obec Strančice a Všeštery, okres Praha-východ, Středočeský kraj,**

za kulturní památku.

Zahradu tvoří:

- pozemky parc. č. 277/1 a 277/2 s úseky kamenných tarasních zdí (i se schodišti) na pozemku parc. č. 277/1, k. ú. Strančice
- pozemky parc. č. 159/11 a 156 v k. ú. Všeštery u Říčan

II.

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

neprohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **stavbu č. p. 175 se schodištěm (včetně zděného přízemního objektu bývalého domku zahradníka a garáží nacházejícími se v severovýchodní části stavby č. p. 175), na pozemku st. parc. č. 306, spolu s pozemkem st. parc. č. 306, v ulici Hrdinů, k. ú. Strančice, obec Strančice, okres Praha-východ, Středočeský kraj,**

za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem řízení: Středočeský kraj, Zborovská 81/11, 150 00 Praha – Smíchov, IČ: 70891095; Dětské centrum Strančice, Hrdinů 175, 251 63 Strančice, IČ: 43750672;

(zastoupená na základě plné moci
IČ: 66204810).

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo podnět, který podal Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, k prohlášení stavby č. p. 175 se zahradou (parkem) (stavba č. p. 175 se schodištěm na pozemku st. parc. č. 306 a pozemek st. parc. č. 306 v k. ú. Strančice; zahrada - pozemky parc. č. 277/1 a 277/2 s úseky kamenných tarasních zdí (i se schodišti) na pozemku parc. č. 277/1, k. ú. Strančice; dále zahrada - pozemky parc. č. 159/11 a 156 v k. ú. Všestary u Říčán), obec Strančice a Všestary, okres Praha-východ, Středočeský kraj, za kulturní památku.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, jako odůvodnění svého podnětu uvedl, že „bývalá Schnöblingova vila s rozlehlým přírodně krajinářským parkem je z hlediska rozsahu, míry zachování a autorských návrhů Otokara Fierlingera poměrně vzácným příkladem zahradně architektonické kompozice vilové architektury z přelomu 20. a 30. let 20. století na území České republiky. V samotných Strančicích představuje jedinou dochovanou významnější ukázkou meziválečné architektury, přesahující svými hodnotami hranici této oblíbené vilové lokality v blízkosti hlavního města Prahy (více méně průměrná strančická villegiatura nedosáhla takové úrovně jako nedaleké Senohraby, Nespeky a další vilové lokality). Předmětná velkolepě působící architektonická koncepce bývalé Schnöblingovy vily s parkem má v dějinách moderní zahradní architektury a urbanismu mimořádný význam, vzhledem k jedinečné kompozici parku, dochovanému rozmanitému druhovému zastoupení vzácných stromů a celkové urbanistické struktuře obce Strančice.

Vila ve stylu pozdní klasicizující moderny podle projektu pražského architekta a stavitele Tomáše Šaška z roku 1929 sice prodělala vzhledem k nepříznivému poválečnému osudu výraznější modernizační úpravy, ale na druhou stranu zůstal ve hmotě zachován původní charakter stavby a výrazně se projevuje ve vztahu k navazujícímu parku.

Nejhodnotnější součástí Schnöblingovy vily je rozlehlá zahrada v podobě anglického krajinářského parku s moderními tendencemi podle projektu Otokara Fierlingera, nejvýznamnějšího zahradního architekta a urbanisty meziválečného období, považovaného za zakladatele moderního urbanismu a zahradní architektury v Československu. Strančický park je jedna z jeho prvních realizací soukromé zahrady a jedním z mála jeho známých návrhů zahrad rodinných domů. Vzhledem k tomu, že autorský projekt strančického letního sídla publikoval ve stěžejních odborných statích, zaměřených na problematiku (vývoj zahrad a jejich kompoziční zásady) a propagaci moderní zahradní architektury (Zahrada a obydlí: Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 a v časopisu Styl v letech 1933 - 34), je nasnadě, že jej považoval za jednu ze svých nejzdařilejších vzorových ukázek moderního urbanismu. Park strančické vily dosahuje významu podobně koncipovaného památkově chráněného parku pro Hanu a Edvarda Benešových v Sezimově Ústí z počátku 30. let 20. století s postupným rozšiřováním parku v letech 1932 až 1938, na jehož vzniku se Otokar Fierlinger podílel.

V koncepci zahrady Schnöblingovy vily je patrný vliv anglické a americké zahradní tvorby, usilující o ideální funkčnost díla (účelový rozvrh komponentů zahrady jako pokračování obytného prostoru) a zároveň vysokou estetickou hodnotu. Otokar Fierlinger ve svých textech poukazuje na moderní pojetí zahradní architektury vlivem konstruktivismu, které se stalo do jisté míry východiskem pro moderní urbanismus. Zapůsobila na něj díla zakladatelů americké školy Fredericka Law Olmsteda a Charlese Eliota, která měl možnost osobně studovat. Právě Strančice velmi dobře reprezentují moderní Fierlingerovu urbanistickou kompozici, harmonicky souznící s okolní krajinou a usilující o „prostoupení města přírodou“. Podle Fierlingera „je zahrada silně osobitým projevem, nejvyšším a nejintimnějším výsekem přírody, nesoucí pečeť osobnosti svého majitele ... svým posláním, významem a měřítkem se může stát dokumentem své doby jako velké zahrady minulých dob“.

V případě Schnöblingovy vily je třeba vyzdvihnout vynikající práce s terénem a vyvážené druhové zastoupení zeleně s respektem k přirozenému rázu okolní krajiny. Hodnotu parku zvyšuje skutečnost, že se dochoval v dobrém a celistvém stavu bez nežádoucích zásahů (většina takto rozlehlých zahrad vilových staveb zanikla v důsledku nevhodné parcelace a zastavění ve druhé polovině 20. století).

Reprezentativní charakter vilového areálu připomíná kulturně historické souvislosti spjaté se stavebníkem - známým pražským podnikatelem a farmaceutem Františkem Schnöblingem, který patřil k nejvýznačnějším osobnostem působících ve Strančicích.“

Ministerstvo kultury podnět vyhodnotilo a zahájilo správní řízení o prohlášení předmětného souboru za kulturní památku.

Účastníci řízení, uvedení ve výroku tohoto rozhodnutí, byli o zahájení řízení vyrozuměni podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, dopisem Ministerstva kultury ze dne 25. 2. 2013, č. j. MK 5292/2013 OPP, a byli informováni o svých právech a povinnostech v řízení.

Účastník řízení ve svých dopisech (ze dnů 19. 3. 2013, 23. 4. 2013, 11. 3. 2014, 20. 5. 2014, 22. 2. 2015) s prohlášením předmětného areálu za kulturní památku nesouhlasil.

Dále oznámil, že Ministerstvu kultury předloží odborné posudky celkového stavu porostu parku. Z tohoto důvodu dále požádal o přerušování řízení. Následně Ministerstvo

kultury účastníkovi řízení na základě jeho žádostí několikrát prodloužilo lhůtu k dalším vyjádřením a dodání znaleckých posudků.

Ve svých stanoviscích účastník řízení popsal historický vývoj předmětné vily i zahrady od jejich vzniku až po současnost (včetně vývoje vlastnictví stavby i zahrady) a dále charakterizoval jejich současný vzhled a stav.

Ministerstvo kultury konstatuje, že předmětem řízení o prohlášení věci či stavby za kulturní památku je posuzování, zda věc či stavba má či nemá památkové hodnoty dle ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo kultury se v řízení tedy zabývalo pouze těmi námitkami účastníka řízení, které se týkají posuzování památkových hodnot stavby a zahrady. Zároveň se může Ministerstvo kultury zabývat pouze těmi námitkami účastníka řízení, které se týkají jeho majetku.

Ministerstvo kultury konstatuje, že námitky účastníka řízení, které se netýkají jeho majetku a ostatní informace a námitky uvedené v jeho stanoviscích, které nesouvisí s předmětem řízení ani s jeho postupem, Ministerstvo kultury považovalo za irelevantní a z tohoto důvodu se jimi nezabývalo.

Námitky účastníka řízení proti prohlášení předmětného souboru za kulturní památku jsou:

- „V roce 2004 rozhodl Nejvyšší soud ČR po přezkoumání mnoha znaleckých posudků, že budova č. p. 175 změnila svůj původní stavebně technický charakter o více než 50%. Z tohoto důvodu jsem neuspěla se svojí žádostí o její vydání v restitučním řízení. Po převzetí původní obytné vily došlo k prokazatelné zásadní přestavbě na kojenecký ústav pro 60 dětí a později na dětský domov tak, že původní účel obytné vily pro rodinu továrníka zanikl na zcela jiný účel se zcela jiným rozsahem původní stavby s přístavbou, se zcela jiným vnitřním členěním. V roce 1940 měl pozemek parc. č. 306, na němž je postaven dům č. p. 175, výměru podstatně menší, než má v současné době. Ke zvětšení výměry pozemku parc. č. 306 došlo na úkor pozemku parc. č. 277/1. Touto rozsáhlou přístavbou byl původní dům podstatně zvětšen, a proto nebyl z důvodu zásadní přestavby žalobkyni vydán.

K námitce Ministerstvo kultury uvádí, že všechny námitky ke stavbě č. p. 175 se netýkají majetku účastníka řízení a jsou tedy irelevantní. Nicméně je nutné konstatovat, že právě nedochování vily č. p. 175 v její původní autentické podobě z důvodu provedené radikální přestavby vedlo Ministerstvo kultury k tomu, že tuto stavbu za kulturní památku neprohlásilo.

- Dům byl několikrát přestavěn a po celou dobu od znárodnění byl využíván k naprosto jiným účelům, než ke kterým byl vybudován, tedy jako rezidenční vila se zahradou. Na pozemcích byly káceny stromy, tenisový kurt srovnán se zemí, zahrada již neexistuje, bývalé pískové cestičky jsou zalité nyní rozbitým asfaltem, bývalé jezírko neexistuje, bývalý ovocný sad neexistuje, stromy jsou přerostlé a porostlé houbou, všude je spousta plevelů a samozasetych bříz.
- V 50tých letech byla vymýcena část keřů a stromů a na palouku před domem byla vyhloubena obrovská cementová žumpa s poklopem.
- Pokus vrátit park do původního stavu by podal falešný obraz a chybně by prezentoval práci arch. Fierlingera. V literatuře, na kterou odkazuje NPÚ, není nikterak prokázáno, že byl park opravdu založen arch. Fierlingerem. Důkladně jsme probádali knihu *Zahrada a Obydli: Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 napsanou Arch. Otokarem Fierlingerem uvedenou v dokumentaci. V knize není ani jediná zmínka nebo fotografie týkající se F. Schnöblinga a jeho vily a parku ve Strančicích.*

- *Prohlásit pozemek kolem vily za kulturní památku bez toho, aby i vila byla uvedena do své původní podoby, nedává smysl. Vila byla postavena uprostřed parku a svojí centrální polohou byla dominantou, kolem které byl park koncipován. Díky podlouhlé přístavbě v 50. letech byla vila a terén kolem vily podstatně změněn.*
- *Současný stav pozemků kolem budovy č. p. 175 zdaleka neodpovídá stavu původnímu. Došlo k zásadní změně okolí budovy č. p. 175 včetně výstavby pozemních komunikací s asfaltovým povrchem s venkovním osvětlením i zástavbě trvalými stavbami - stavba žumpy, stavba chlorizační nádrže, stavba dvou vodovodních šachet, stavba nad studnou, sadové osvětlení 1971, zakryté parkoviště při budově č. p. 175, pilíř pro elektroměr, revizní šachty kanalizace, zatravnovací betonové dlažby, kolny, altán, plechové sklady, plechová skladovací skříň, 2 stavební buňky a přístřešky.*
- *Pozemková parcela č. 277/1 byla zastavěna samostatnými stavbami (zděným domem pro zahradníka, zděnou kůlnou a zděnou garáží, přístavbou žehlírny a čeledníků, přístavbou pokoje.*
- *Rodinná vila byla postavena mým dědečkem na bramborových polích a byla se všemi přístavky dokončována postupně do roku 1948. (1935 přístavba pravé části domu, 1937 přístavba čeledníku a žehlírny, 1948 přístavba skladu na brambory..).*
- *Dle znaleckých posudků a následného rozhodnutí soudu vila totálně změnila svůj původní charakter, a to jak svým tvarem, tak i velikostí a nynější stavba je v estetickém i funkčním rozporu s úpravami na pozemku, i kdyby byla zahrada zachována v původním stavu.*
- *Budova nyní po celkové neúdržbě a nevhodných velmi degradujících stavebních úpravách nespĺňuje kritéria, potřebná pro udělení statutu „kulturní památka.“*
- *Žádný z prvků v parku vybudovaných pro potřeby obyvatel vily nyní již neexistuje (mimo bazénu, který byl přebudován).*
- *František Schnöbling nebyl historicky významnou osobou ani osobou nadprůměrně známou. Byl podnikatel jako mnoho jiných, který si sám u své soukromé vily udělal zahradu, ovocný sad, bazén a tenisový kurt. Možná se inspiroval současnými styly, což ale to v té době dělalo mnoho lidí, jak je vidět z bohaté dokumentace znaleckého posudku Mendelovy University. Ani posudek Mendelovy Univerzity jednoznačně neprokázal, že arch. Fierlinger fakticky park založil. Z dochované dokumentace lze vyvodit, že si můj dědeček sám objednával stromky a květiny k výsadbě za spolupráce svého zahradníka.*
- *Prohlášení pozemků za kulturní památku by zmařilo můj projekt vybudování domova pro seniory.*

K námitce Ministerstvo kultury uvádí, že prohlášení za kulturní památku provozování podnikatelské činnosti v areálu nebrání - v České republice existuje spousta kulturních památek, které slouží stejnému účelu, ke kterému chce areál využít její současný vlastník.

- *Pozemek je nyní rozdělený různými parcelami určenými k různému použití. V roce 2009 Obec Strančice dokončovala svůj územní plán, vyčlenila podstatnou část pozemku 277/1 k účelu výstavby sociálního či zdravotního zařízení. Ve vyhodnocení připomínek uplatněných dotčenými orgány se Městský úřad Říčany, odbor územního plánování a regionálního rozvoje vyjádřil, že nemá z hlediska zájmů státní památkové péče žádné připomínky. Domnívám se proto, že Územní plán nebylo možné schválit bez souhlasného stanoviska státní památkové péče, tudíž zřejmě tento úřad nepovažoval stavbu č. p.175 s parkem*

za důležitý historický doplněk, který by měl být z historického hlediska, jako potenciální kulturní památka, zachován.

- *Oponentní posudek Zahradnické fakulty Mendelovy Univerzity nepřihlédl k závažnosti posudku Státního Zdravotního ústavu, který se týká zdravotních rizik a znečištění pozemku a jejich dlouhodobého vlivu na životní prostředí.*

Účastník řízení předložil v průběhu řízení Znalecký posudek ve věci posouzení současného stavu parku od Ing. Jiřího Grulichy, dále Znalecké vyjádření – Změny v parku Schnöblingovy vily č. p. 175 ve Strančicích od roku 1949 (od téhož autora), dále Znalecké vyjádření vypracované RNDr. Oldřichem Vackem, CSc. z Katedry zahradní a krajinné architektury České zemědělské univerzity v Praze.

Ze Znaleckého posudku ve věci posouzení současného stavu parku od Ing. Jiřího Grulichy a ze Znaleckého vyjádření – Změny v parku Schnöblingovy vily č. p. 175 ve Strančicích od roku 1949 od téhož autora vyplývá následující:

- *Předložený návrh parku vypracoval Ing. Tomáš Šašek, což je doloženo jeho rukopisem, grafickým zpracováním, vypracování tabulky materiálové skladby v legendě a zejména shodou (vyjma některých doplnění) s následně podanou a jím signovanou projektovou dokumentací předloženou k stavebnímu řízení.*
- *Signovaný projekt zahrady byl společně s půdorysem vily navrhnut a předložen ke stavebnímu řízení Ing. Tomášem Šaškem a následně dle něho zrealizován v duchu dané doby a souvisejících kompozičních ztvárnění obdobných zahrad.*
- *Otokar Fierlinger návrh zahrady Františka Schnöblinga ani případnou fotodokumentaci ve své stěžejní práci Zahrada a obydlí. Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 v textové ani v obrazové části nepublikoval.*
- *V uváděném časopisu Styl roč. XII. (XVIII.) v letech 1933 - 34, kde byl doslovně vytištěn příspěvek původně uvedený v časopise Zahrady. Společnosti architektů, Knihovna „STYLU“ sv. XII., předkládaný projekt návrhu parku není uveden, jsou zde pouze uvedeny 3 fotografie (letecký snímek, fotografie parteru od vily a fotografie z jižní strany pod alpinem) s příslušnými popisy autora článku, v boku je kurzívou uveden vpisek redakce „Všechny zde reprodukováné nové zahrady provedeny jsou dle návrhů Otokara Fierlingera“, na daných stránkách je ale vyobrazena pouze jedna zahrada (Františka Schnöblinga), takže je zde prokazatelný rozpor, kterého by se autor určitě nedopustil a v případě, že by byly myšleny všechny realizace na uvedených snímcích v článku autora, tak je to v rozporu s konstatováním o jiných autorech včetně fa. E. a A. Brabcové uváděné v reklamní části časopisu.*
- *Celá původní zahrada (společně s vilou) byla architektonicky, koncepčně i materiálově zcela zdevastována.*
- *V případě příjezdových cest došlo k jejich rozšíření i posunutí k nemovitosti a vstupní parter byl zcela zlikvidován, současně došlo k změně povrchu páteřního křížení cest, kdy namísto původně mlatového byl po předešlé rozsáhlé přípravě podkladových vrstev položen živičný povrch, obdobně bylo provedeno i u nově vybudované přímo přes plochu parku vedené cesty okolo bývalého kurtu ústící do ulice Březová. Oválný tvar vedení cesty před původní vilou byl v její západní části zrušen včetně vybíhající cesty pokračující dále západním směrem k napojení na obchozí cestu. Promenáda původně procházející pod pravidelným parterem a končící odpočívkou byla zrušena. Cesta vedoucí z jižní strany alpina byla zrušena, současně bylo zrušeno celé*

vedení cesty procházející východní části zahrady, taktéž páteřní cesta v zelinářské a ovocnářské části a vedení cesty v severovýchodní části zahrady byla zrušena, převážně z důvodu systematického zarůstání celého prostoru či provedených, zcela nevhodných lesnických výsadeb. Celková délka původní cestní sítě v době založení zahrady byla cca 2153 m, ke dni průzkumu bylo zaznamenáno 1123 m stávající cestní sítě (cca 0,23 ha) tj. cca 52 % původní výměry (tedy min. 48 % cest zaniklo). Původně pravidelný, dekorativní parter byl zlikvidován a na místě se dnes nachází travnatá plocha s třemi pěšičkami, do které byl necitlivě a zcela nevhodně instalován skořepinový, barevný, krytý bazén s technologií, dále pak alpinum nacházející se ve svahu za schodištěm je z hlediska výměry, druhové skladby a vlastní kompozice zcela zničené, v blízkosti se nacházející původní rybníček byl prokopán a zcela znefunkčnen a dnes je třeba jej považovat za zničený.

- *Travnaté plochy s intenzivními (parterové a parkové) a extenzivními (krajinný - louky) trávníky tvořily po založení zahrady cca 28 % z celkové výměry zahrady, což odpovídalo danému pravidlu poměrů ploch v neformálních zahradách, dnes se zde nachází travnatých ploch cca 9 % z celkové výměry zahrady (cca 32 % z původní výměry travnatých ploch) a výsledný úbytek oproti původnímu stavu je v rozsahu cca 68 %. Trávníky ke dni místního šetření jsou lokálně silně podmáčené a značně zarostlé či zarůstající převážně ruderními porosty bylin i dřevin, neudržovanéjší travnaté plochy se nacházejí v průčelí objektu, na navazujících plochách již probíhají sukcesní procesy (případně provedené lesnické výsadby), z celkové původní výměry travnaté plochy zbylo dnes cca 32 %. Zdravotní stav je rozdílný.*
- *Původně založené výsadby dřevin (stromů, keřů a jejich porostů) počítaly s konečnou rozlohou cca 5 ha plochy zahrady, ke dni provedeného průzkumu se zde nachází cca 62 ha ploch porostlých dřevinami, kdy min. 2 ha ploch je zarostlých nálety různé věkové kategorie a min. na 0,46 ha byly provedeny zcela nevhodné lesnické výsadby. Velikost, zdravotní stav i celková kvalita jednotlivých stromů a keřů (porostů) plně odpovídá daným místním různým podmínkám, koruny stromů jsou s ohledem na stáří, danému druhu a vymezenému prostoru v celé škále kvalit, taktéž keřové porosty jsou různé kvality.*
- *Při prováděném průzkumu byly zaznamenány místa, kde je vyvážen odpad, dále pak zde byly zdokumentovány různé stavby, které velmi negativně působí na daném místě (betonová opěrná zeď s dřevěnými i plechovými boudami technického zázemí u bývalého kurtu, plechová bouda a sklad hořlavín, objekt se studnou, žumpa, chlorinátor v jižním okraji zahrady, dřevěná bouda na severní straně objektu, vybudované osvětlení, kontejnerové stání, parkoviště, vrtly atp.).*
- *Původně založené výsadby dřevin (stromů, keřů a jejich porostů), kdy bylo počítáno s cílovou rozlohou cca 5 ha plochy zahrady, se dnes z důvodu zanedbání řádné péstební péče nachází na min 6,2 ha plochy v tvarech, skladbě i celkové kompozici značně vybočující z původního záměru. Z hlediska stability a bezpečnosti na daném místě jsou některé stromy již rizikové - vysoko rizikové. Z hlediska celkové biologické, sadovnické, funkční i statické kvality jednotlivých stromů, keřů a jejich porostů a s ohledem na dané místní poměry, bude nutné provést principiální péstební i kompoziční zásahy v porostech. Bližší prohlídkou bylo zjištěno, že původně vysazené kosterní (dlouhověké) cílové stromy jsou dnes převážně průměrné - nadprůměrné kvality dobře*

usazené v prostoru a budou důležitou součástí v rámci nutné rehabilitace zahrady. Stromy výplňové, komplementární (středněvěké) jsou průměrné - podprůměrné kvality. U stromů dočasných, hmotových (krátkověkých) je jejich kvalita na podprůměrné - velmi nízké úrovni. Keřové patro je s ohledem na nízkou péči totálně rozpadlé, zplanělé a pouze bodově se zde nachází jedinci průměrné výjimečně nadprůměrné kvality.

- Od doby zkonfiskování celého objektu až do dnešních dnů dochází k neustálému poškozování původní architektonické podoby, celkové myšlenky i symboliky ztvárněné v prostoru, a to jak v podobě různých ne příliš citlivých přístaveb vlastní vily, ale i často násilných, zcela nevhodných přístaveb různých hospodářských objektů, betonových zdí, vybudování parkoviště, osvětlení, provedených vrtů, terénních úprav, změn ve sportovní části, tak rozšiřování, posouvání či měnění vedení cest a jejich původního povrchu, případně jejich úplné zrušení. Současně s tím byla zlikvidována celá řada přírodních či architektonických souhrnně kompozičních prvků, ale i celých architektonicky, koncepčně i symbolicky velmi důležitých - stěžejních částí zahrady, jako například likvidace pravidelného parteru v jižní části domu a vstupního parteru v severní části domu, likvidace alpina i promenády zakončené odpočívkou, znefunkčnění rybníčku či likvidace zelinářské a ovocnářské části i s páteří cestou atd. Původní výsadby procházely obdobími různé intenzity a kvality prováděné péstební péče s obdobími, kdy porosty byly ponechány vlastnímu spontánnímu vývoji, důsledkem čehož docházelo ke značnému jejich zahušťování a taktéž k postupnému zarůstání otevřených travnatých ploch. Akceptování stavu a vývoje v zahradě mělo za následek částečný, převážně však úplný rozpad původní kompozice, což je možno dokumentovat na více jak 60 % její plochy, zejména v jižních, východních i severních jejích částech. Zdokumentované zásahy v porostech prováděné v minulosti nevycházely ze záměrů původní jednoznačně dané koncepce, ale bylo zde přístupováno k prováděným zásahům z pozice běžné péstební péče v lesích, namísto nutných koncepčních sadovnických zásahů vycházejících z původní kompozice. Prováděly se zde běžné hospodářské péstební zásahy a následně zcela nevhodné plošné (skupinové) výsadby, ale taktéž i kompozičně, historicky i biologicky zcela nevhodné, chaotické výsadby dřevin v okolí vlastního objektu (původní vily), které byly často kontraproduktivní a v přímém rozporu s původní koncepcí (např. zalesňování travnatých ploch, podsazování do původních porostů, uzavírání průhledů, ucpání pohledů či výhledů, zatahování pohledových uzávěrů solitér i skupin, nekoncepční kombinování biologicky i habituelně nevhodných jedinců a skupin atp.). Shrnutím výše uvedeného nutno konstatovat, že zde došlo k úplnému rozvrácení původní koncepce zahrady a do dnešních dnů se zde dochovala pouze zanedbaná torza původní kompozice, což tedy v žádném případě nelze považovat za dobrý stav či podstatně zachovanou kompozici.
- Uváděné autorství projektu zahrady přináležející k vile lékárníka Františka Schnöblinga přisuzované Otokaru Fierlingerovi je s ohledem na předložené penzum dokumentů velmi extenzivním tvrzením. Argument, že předložený autorský projekt je publikován v jeho stěžejních odborných statích *Zahrada a obydlí*. Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 (podklad W) se nezakládá na pravdě, jelikož zde v textové ani v obrazové části není uveden, a to platí i v případě odkazů na historické fotodokumentace (letecký snímek z roku 1932 a fotografie zahrady) a současně nepravdivé tvrzení, že jsou

uvedeny na str. 146 a 147 (kniha tolik stran ani nemá). Předložený projekt tedy není v uváděném ani jiném díle Otokara Fierlingera publikován a při jeho bližším zkoumání předloženého návrhu je třeba konstatovat, že se zde nenachází žádná signace autora a prezentovaný grafický výstup rozhodně neodpovídá prokreslenému, technicky detailnímu rukopisu O. Fierlingera, dále pak se v projektu nachází celá řada nepřesností, a to jak ve vlastním tvarosloví cest, polohy tenisového kurtu, tak rozvržení ploch i porostů a současně se zde nenachází plochy, které byly zakoupeny později. Na základě jednoznačně doložené historické dokumentace a s ohledem na rukopis, grafické zpracování i formu vypracování tabulky materiálové skladby v legendě atp. je nepochybné, že předložený projekt je dílem Ing. Tomáše Šaška. S ohledem na některé následné realizované změny (poloha kurtu, vedení cest, pozdější rozšíření pozemku zahrady atp.) byl vypracován před následně zhotovenou a Ing. Tomášem Šaškem dokumentací předloženou k stavebnímu řízení, kde už je vše zakresleno, tak jak bylo realizováno.

Ze Znaleckého vyjádření vypracovaného RNDr. Oldřichem Vackem, CSc. z Katedry zahradní a krajinné architektury České zemědělské univerzity v Praze vyplývá následující:

- Změna využití celého objektu, a to z rodinné letní rezidence lékárníka pana Františka Schnöblinga na kojenecký ústav (později Dětské centrum Stránčice) si vyžádala rozsáhlé stavební úpravy celého stavebního objektu i úpravy přilehlé zahrady, což má rozhodující vliv na změnu vzhledu, estetického vnímání a užití původního architektonicko-krajinářského konceptu zahrady. Jedná se prakticky o nové pojetí vybudované na základech původního díla.
- Provedené přestavby změnily objemový, plošný i architektonický charakter původně luxusní rodinné vily na sociální zařízení. Provedenými stavebními úpravami nutně došlo ke změně architektonické i kulturní hodnoty stavby. Zánikem venkovního parteru a dalších původně navržených prvků drobné zahradní architektury z důvodu výše zmíněné změny funkce objektu, a naopak vložení architektonicky i ekologicky nevhodných stavebních objektů (chlorátor, žumpa, skládky odpadů, panelová a asfaltová cesta, parkoviště, plechová a dřevěná bouda...) a celkového zanedbání údržby celého areálu odpovídajícímu možnostem státních zařízení od doby vyvlastnění do doby vydání původním majitelům se vytratila autenticita původního díla. V současné době jsou téměř všechny změny vratné, v tomto případě návrat do původního stavu znamená odstranit dvě třetiny stavebního objektu a provést celkovou rekonstrukci celé zahrady. Z ekonomického hlediska dosáhneme levněji stejného výsledku rekonstrukcí stavby a zahrady podle původních plánů na jakémkoliv jiném místě. Změny lze proto hodnotit jako nevratné.
- Došlo přerušení kontinuity v systému údržby a rozvoje původního zahradně architektonického plánu. Jak již bylo konstatováno výše, určující změnou, která se rozhodujícím způsobem projevila na současném charakteru zahrady, byla změna její funkce z rodinné zahrady luxusního letního prvorepublikového sídla na zahradu socialistického zdravotnického zařízení, které prakticky smazalo původní zahradně architektonické i užitný charakter parku. Provedení částečné rehabilitace parku i některých jeho původních prvků společně s bezpodmínečnou následnou jeho systematickou údržbou je při vynaložení nemalých finančních nákladů možné, nelze však v daném případě hovořit o jeho historické autentičnosti, nýbrž pouze o jakési reminiscenci.

- *Pokud by byla zahrada prohlášena kulturní památkou, měla by hodnotu pouze v kontextu s původní, tedy stavebně nezměněnou rodinnou vilou se kterou původně tvořila neoddělitelný architektonický komplex. Samostatné vyhlášení zahrady kulturní památkou je bezpředmětné.*
- *Byla změněna objemová a plošná dispozice stavby - budova byla přistavěna a přístavek zasahuje nyní svojí velikostí z pozemku původní stavební parcely č. 306 do pozemku parcely 277/1.*
- *Bylo změněno funkční užití ploch v zahradě - tenisový kurt, který má samostatné parcelní číslo 277/2 dnes neexistuje. Tenisový kurt býval koncepčním doplňkem, který propojoval budovu s pozemkem.*
- *Byla změněna architektonická koncepce a provedeny úpravy směřující zajištění nových funkcí areálu - pozemek zahrady byl v těsné blízkosti budovy přebagrován a navýšen tak, že se vytvořila náhorní plošina sloužící potřebám Dětského centra. Na vyvýšenině byly vysázeny túje, což podstatně změnilo původní ráz zahrady i původního parteru a změnilo koncepční návaznost budovy s pozemkem 277/1.*
- *Byla změněna drobná zahradní a stavební architektura celého areálu - bylo pozmeněno vedení a povrchy cest a převážná část jich zanikla, v parku byly vybudovány stavby, které nemají nic společného s původní koncepcí (žumpa, opěrné zídky, besídka, chlorimátor, osvětlení atp.), značně poškozen (znefunkčněn) rybníček, skalka atp.*
- *Byla změněna architektonická koncepce a provedeny úpravy směřující zajištění nových funkcí areálu - bývalý nyní neexistující ovocný sad a zelinářská zahrada, který byl koncepčně navázán na budovu, změnil erozí a povětrnostními vlivy svůj charakter a je nyní rozbrázděný svah s nálety okolního stromoví.*
- *Uvedené konstatování v návrhu NPÚ na prohlášení vily a parku za kulturní památku, že park je dílem arch. Fierlingera vychází z autorských publikací Doc. Ing. arch. Otakara Fierlingera, autorem signovaná projektová dokumentace však není k dispozici.*

Námítky účastníka řízení (jeho vlastní i námítka obsažené v podkladech, které vlastník v průběhu řízení dodal Ministerstvo kultury) týkající se současného stavu a vzhledu zahrady, historickým okolnostem jejího vzniku a poškození či zániku jejích krajinářských či přírodních hodnot jsou velmi dopodrobna vypořádány níže ve znaleckém posudku Mendelovy univerzity v Brně, Zahradnické fakulty, s jehož závěry se Ministerstvo kultury po pečlivém zvážení ztotožňuje. Všechny ostatní námítka, které se netýkají majetku účastníka, památkových hodnot posuzovaných věcí či nesouvisí s předmětem řízení a s jeho postupem Ministerstvo kultury považovalo za irelevantní a v řízení se jimi nemohlo zabývat.

V řízení se vyjádřil Městský úřad Říčany, odbor územního plánování a regionálního rozvoje, který ve svém stanovisku ze dne 25. 3. 2013, č. ev. 17705/2013, č. j. 10506/2013-MURI/OUPRRI271, s prohlášením předmětné stavby i se zahradou za kulturní památku souhlasil s odůvodněním, že „*dům č. p. 175 ve Strančicích (Schnöblingova vila) s přiléhajícím parkem tvoří vzácný příklad zahradně architektonické kompozice vilové architektury z přelomu 20. a 30. let 20. století na území České republiky. Ve Strančicích představuje předmětná vila významnou ukázkou dochovalé meziválečné architektury a to i přes novodobé modernizační úpravy vily. Park je ukázkou druhové rozmanitosti vzácných dřevin a svou kompozicí má v dějinách moderní zahradní architektury mimořádný význam.*

Schnöblingova vila spolu s parkem tvoří architektonickou i kulturně historickou hodnotu v našem správním obvodu.

Dále se vyjádřil Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, který ve svém vyjádření ze dne 27. 3. 2014, č. j. 039484/2013/KUSK, sp. zn. SZ_039484/2013/KUSK, prohlášení předmětné stavby i se zahradou za kulturní památku nedoporučil. Uvedl: „*Vila s parkem - letní sídlo Františka Schnöblinga, význačného podnikatele v oboru farmacie a kosmetiky v 1. pol. 20. století, se nachází v severovýchodní části obce Strančice, na vrchu návrší Hůrka. Klasicizující vila z přelomu 20. a 30. let byla vystavěna dle projektu pražského stavitele ing. Tomáše Šaška, který realizoval např. několik přestaveb domů na Malé Straně, Novém Městě pražském, z novostaveb rodinné domy ve Střešovicích, Dejvicích. Největší díla z jeho tvorby představují architektonicky výrazné a hodnotné stavby - Husův sbor v Českých Budějovicích, Kostel církve Československé v Lužné u Rakovníka nebo přestavba domu č. p. 273 v Mostecké ulici (areál kina U hradeb) Praha nebo budova č. p. 156 ulice Úvoz na Praze 1 (dnešní švédské velvyslanectví).*

Symetricky komponovaná stavba obdélného členěného půdorysu je orientovaná jihovýchodním průčelím do svahu zahrad. Na středu průčelí dominuje sloupový přízemní portikus a trojúhelný štít nad patrem. V severovýchodní části je u vily situován domek zahradníka a garáže se střechami, které nejsou předmětem podnětu.

Rozsáhlý park (rozloha 7,8 ha) byl dílem Doc. Ing. arch. Otakara Fierlingera (1888 - 1941), známého teoretika urbanismu a zakladatele moderní české zahradní architektury. Původní plány nejsou známy, návrh zahrady byl však publikován v literatuře. Ve svém díle uplatňoval poznatky z urbanismu, krajinného plánování a zahradní tvorby ze svého studijního pobytu v USA. Byl rovněž členem ve výkonném výboru Mezinárodní federace pro bydlení a stavbu měst v Londýně. Mezi lety 1930 a 1937 byl docentem nauky o stavbě měst na AVU. Díky svému bratrovi, později československému premiérovi, Zdeňkovi Fierlingerovi získal zakázky na projektech vil a zahrad diplomatického sboru. Tato část jeho tvorby vyvrcholila prací na projektu Benešových zahrad v Sezimově Ústí, kde řešil jejich návrh a propojení se sousedními zahradami Ludvíka Strimpla a bratra Zdeňka. Arch. Fierlinger také navrhoval rekonstrukce historických zahrad, s Pavlem Janákem řešil zahradu Černínského paláce nebo Královskou zahradu u Belvedéru. Na území Středočeského kraje se nachází také jeho dílo - zahrada vily Schauerových v Jevanech. Dokumentace jeho tvorby je zahrnuta i ve sbírkách UPM v Praze v tvorbě Josefa Sudka.

Park byl komponován s osou k hlavnímu průčelí vily, osa je ukončená elipsovitou loukou, která je lemovaná výsadbou stromů. Podél terasy byly symetricky vysázené lípy srdčité. Kolem domu byla navržena symetricky komponovaná cestní síť. V okolí nového bazénu, který je v místě původního bazénu, jsou vysázeny pěnišníky, dochovaná je zde tarasní zeď a úseky schodišť. Východně od bazénu je situováno alpinum, v této části bývala také dnes již zaniklá vyhlídka na údolí Strančického potoka. Jihovýchodně od alpina je jezírko se stromy. V části parku severně nad vilou byly původně také tenisové kurty a srubový domek pro návštěvy, nyní je zde porost vzrostlých stromů.

V 50. letech byl Schnöblingův majetek zkonfiskován. V 60. letech zde byl zřízen kojenecký ústav s ubytovnou pro zaměstnance. K jihozápadní části vily byla v této době vystavěna jednopodlažní přístavba. Později zde byl dětský domov. Vila prošla v interiéru kompletní stavební přeměnou, změněné byly i prvky na fasádách (výplně otvorů, okenice). Fasáda objektu byla v nedávné době zateplena. V porovnání s historickými fotografiemi je zcela novodobě pozměněn rovněž venkovní parter kolem objektu (zanikly schody před portikem, venkovní povrchy ploch kolem objektu, drobná architektura, původní venkovní bazén). Hlavní přístupová cesta k domu byla novodobě vyasfaltována. V současnosti objekt

využívá příspěvková organizace Středočeského kraje - Dětské centrum Strančice. Plochy zahrady byly navraceny v restituci.

V 70. - 80. letech 20. století bylo vedením kojeneckého ústavu zadáno vypracování výčtu zastoupených taxonů se zákresem do katastrální mapy. Tento, nyní již přes třicet let starý, výčet je zatím posledním zdokumentováním porostů v zahradě.

Základní kompozice parku je dosud zachována, v parku jsou však četné náletové porosty. Park byl v minulých letech udržován pouze částečně, zejména byla udržována louka, okolí domu a základní cestní síť. Řada dalších, z hlediska kompozice významných, částí parku však zanikla - květinové záhony, užitková část, pergola atd.

Zhodnocení:

Vila byla v minulosti bezpochyby kvalitním stavitelským dílem, přestože neprezentovala osobitější pojetí architektury ani moderní tendence v architektuře své doby. Hodnoty stavby tehdy spočívaly v prezentaci řešení luxusního rezidenčního sídla v konzervativním pojetí a v propojení stavby s architektonicko-krajinářsky řešeným exteriérovým venkovním prostředím. Tyto skutečnosti však již nejsou dochovány. Stavba vily prošla vzhledem k novému využití pro kojenecký ústav v 2. pol. 20. století rozsáhlými stavebními úpravami exteriéru i interiéru, týkající se jak zániku původních stavebních prvků a detailů, tak změn dispozice. Zanikl i venkovní parter objektu, byly provedeny také nové přístavby. Zcela pozměněny jsou i bývalé navazující hospodářské části objektu. Tyto změny jsou již nevratné. V současnosti tento objekt nevykazuje již žádné památkové hodnoty, pro které by mohl být uvažován k prohlášení za kulturní památku. Změnami prošel i park, zaniklo kompletně bezprostřední propojení parku s parterem domu - bývalá kompozice venkovní terasy před portikem s bazénem, která tvořila stěžejní část celkového architektonicko-krajinářského konceptu. Zahrada v důsledku změn a neúdržby celkově ztratila svůj původní charakter parku u rezidenčního venkovského sídla. Zanikly tenisové kurty, bazén, parkové úpravy cest, významné kompoziční prvky jako vyhlídka, pergola, květinové záhony. Park je také zanesený náletovými dřevinami. Tyto skutečnosti jsou zřejmé z porovnání s mnoha historickými fotografiemi (viz. dokumentace k podnětu NPÚ - Ú. O. P. S. Č.) a tehdy publikovaným návrhem parku. Zachované jsou pouze trasy hlavních cest v areálu. Dochovanou historickou skutečností je pouze prostorové uspořádání stavebního objektu ve vztahu k exteriéru - zahradě. Pouhou souvztažnost přebudovaného objektu vily s pozemky zahrady a pozůstatky cestní sítě však nelze pokládat za dostatečný důvod k prohlášení tohoto plošně rozsáhlého souboru za kulturní památku. Dle vyhodnocení NPÚ se však v parku doposud nachází řada cenných dřevin. Ochrana samotných cenných dřevin, byť se v minulosti jednalo o součást kompozice zahradní architektury význačného teoretika tohoto oboru, není předmětem ochrany ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Z tvorby Ing. Tomáše Šaška jsou dochovaná v dobrém stavu i další díla, viz. výše, která ve větší míře prezentují architektonické kvality tohoto stavitele. Stejně tak jsou dochovaná další díla z tvorby Doc. Ing. arch. Otakara Fierlingera. Areál Schnöblingovy vily byl v minulosti ukázkou reprezentativní výstavby rezidenčního prvorepublikového sídla význačného podnikatele a jeho krajinářského zakomponování v rámci sídla a v tomto ohledu byl i dominantní stavbou v rámci sídel Strančice i Všeštery, tyto skutečnosti však v důsledku změny účelu využití při přestavbě objektu již zanikly. Obnova areálu, která by mohla prezentovat dnes již zaniklé kulturní hodnoty s dostatečnou mírou autenticity, aby bylo možné tento objekt považovat za kulturní památku, již není možná. “

V řízení se dále vyjádřila Komise Ministerstva kultury pro hodnocení návrhů na prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku a žádosti o zrušení prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku, která dne 6. 2. 2013 konstatovala, že „soubor „Schnöblingova vila“

ve Strančicích zahrnuje vynikající dílo největšího českého zahradního architekta 20. století - Otakara Fierlingera, komponované kolem vily významného stavebníka, jež je pozoruhodnou ukázkou moderního klasicismu 20. století. Je pravděpodobné, že autorem její úpravy v roce 1929 je přední představitel české moderny Bohumil Huebschmann. Vzhledem k mimořádné hodnotě a stavu dochování komise navrhuje prohlášení souboru za kulturní památku.“

Z důvodu shromáždění dostatečného množství důkazů pro objektivní posouzení památkových hodnot předmětné zahrady u stavby č. p. 175 se Ministerstvo kultury rozhodlo podle § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ustanovit v řízení znalce v oboru zemědělství, kterým se stala Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.

Konkrétně šlo o zjištění historie parku u stavby č. p. 175, jeho stylového zařazení, posouzení kompozice parku v kontextu dobové produkce, rozlišení pozdějších změn oproti původní koncepci, posouzení současného stavu parku a jeho hodnoty apod., včetně oponentního posouzení znaleckého posudku (Znalecký posudek ve věci posouzení současného stavu parku od Ing. Jiřího Grulicha) a oponentního posouzení dalšího znaleckého vyjádření Ing. Jiřího Grulicha (Znalecké vyjádření – Změny v parku Schnöblingovy vily č. p. 175 ve Strančicích od roku 1949).

Ministerstvo kultury pokládalo za důležité důkazy shromážděné v řízení doplnit o znalecké posudky opatřené postupem dle § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, které byly vypracovány takovým subjektem, který nepodal podnět k prohlášení souboru věcí za kulturní památku, není ani členem poradního orgánu Ministerstva kultury, a ani není tím, u koho si posudek objednal účastník řízení.

Ministerstvo kultury tedy v řízení obdrželo od Mendelovy univerzity v Brně, Zahradnické fakulty: Znalecký posudek č. 05/2014 ve věci posouzení parku u stavby č. p. 175 (Schnöblingova vila) v k. ú. obcí Strančice a Všeštery u Říčan, okres Praha-východ, Středočeský kraj; dále Oponentní posouzení ve věci znaleckého vyjádření Ing. Jiřího Grulicha – Změny v parku Schnöblingovy vily č. p. 175 ve Strančicích od roku 1949. Posudek oponentní posouzení zpracovali Ing. Roman Zámečník a doc. Ing. Pavel Šimek, Ph.D..

Z posudku a oponentního posouzení vyplývá následující:

Posouzení kompozice parku v kontextu dobové produkce:

Určujícím fenoménem 20. a 30. let 20. století je budování vilových staveb se zahradami, nejčastěji v dotyku větších měst nebo v jejich širším okruhu. V této době vzniklé územní plánování mělo za následek zmenšování výměry parcel pro stavbu rodinných vil. V době, kdy většina nově zakládaných zahrad dosahovala výměry sotva několik set metrů čtverečních, začíná F. Schnöbling budovat sídlo svou rozlohou a celkovým konceptem úpravy nevídané. Šlo o největší, dnes existující, soukromou realizaci zahrady v tehdejší CSR. Význam této zahrady na poli zahradně architektonické tvorby sledovaného období zvyšuje také ta skutečnost, že byla zakládána podle předem jasně stanovaného a důmyslně propracovaného návrhu významného urbanisty, pedagoga, zahradního a krajinářského architekta doc. Dr. Ing. Otakara Fierlingera (na rozdíl od jiné jeho významné realizace v Sezimově Ústí, která vznikala postupně bez předem vytvořeného plánu). Rozloha sama o sobě nemůže být hlavním předpokladem pro definování výjimečné hodnoty zahradně architektonického díla. V případě zahrady Schnöblinga je nutné k rozloze a výjimečné osobnosti jejího tvůrce přičíst také tu skutečnost, že dílo zdařile dokumentuje všechny požadavky tehdejší doby kladené na bydlení a trávení volného času. V neposlední řadě je

nutné zmínit také to, že zahrada byla s takřka dokonalou přesností podle Fierlingera projektu také realizována.

Otokar Fierlinger, který je představitelem nových moderních myšlenek o úpravě rodinných zahrad, a který s odbornou erudovaností prosazoval zásady anglosaské a americké krajinářské školy, je autorem návrhu zahrady Františka Schnöblinga. Zahrada F. Schnöblinga dokonale zhmotnila jeho představy o moderním bydlení. Při navrhování zahrady využil svých znalostí získaných četnými cestami po západní Evropě a zejména studiem v USA. Zahradu Schnöblinga považoval za příklad krajinářské kompozice inspirované americkou krajinářskou tvorbou, o čemž svědčí také to, že návrh zahrady zařadil do svého významného článku o krajinářské architektuře v Americe. Šance jakou dostal Fierlinger při návrhu zahrady pro průmyslníka F. Schnöblinga - mnohahektarová realizace na „zelené louce“, velmi solventní majitel a jednorázová realizace - se naskytne pouze zcela výjimečně. Fierlinger tak vytvořil ojedinělé dílo i v rámci tehdejší běžné produkce.

Shrnutí:

Realizace Schnöblingovy zahrady podle Fierlingera projektu zaujímá společně s jeho zahradními realizacemi pro Benešovy, Strimply a Fierlingerovy v Sezimově Ústí přední místo na poli zahradně-architektonické tvorby, která vznikala u vilových staveb obdobného typu v době první republiky.

Velkolepé venkovské sídlo F. Schnöblinga rozkládající se na ploše takřka 8 ha není možné srovnat s žádnou jinou dnes existující prvorepublikovou zahradou na území ČR.

Autorské určení projektu zahrady:

Návrh na úpravu parku na pozemku pana lékárníka Schnöblinga ve Strančicích byl poprvé publikován ještě před založením zahrady (zakládána od roku 1931) v roce 1929/30 v periodiku Volné směry, ročník 27, č. 11. Fierlinger v něm nechal otisknout svůj rozsáhlý článek s názvem Krajinářská architektura v Americe, jehož součástí je plán parku F. Schnöblinga s doslovným názvem Návrh na úpravu parku na pozemku pana lékárníka Schnöblinga ve Strančicích (1:400) s popisem: O. FIERLINGER, NÁVRH VENKOVSKÉHO SADU (PROJEKT POUR LE JARDIN PUBLIC DUN FAUBOURG DE PRAGUE). Fierlinger připojil k uvedenému návrhu zahrady F. Schnöblinga poměrně podrobný popis kompozice. Popsaný návrh zahrady byl také s nepatrnými odchylkami realizován. Otokar Fierlinger tento návrh považoval za vzorovou ukázkou krajinářské tvorby, kterou vytvořil podle amerických zásad tvorby.

Zahrada byla podle tohoto návrhu založena v roce 1931. Následně od roku 1932 docházelo k postupnému rozšíření zahrady přikupováním dalších pozemků. Plán finálního provedení zahrady, včetně rozšíření o nové plochy, nebyl pravděpodobně již vyhotoven.

Po celkové realizaci zahrady byla zahrada publikována v dalším článku O. Fierlingera s názvem Soudobé snahy v úpravě zahrad. Článek byl otištěn v odborném periodiku Styl vydávaném Společností architektů v roce 1933/34, ročník XVII, č. 8 — 10. V článku nebyl již použit zmiňovaný Návrh na úpravu parku na pozemku pana lékárníka Schnöblinga ve Strančicích otištěný v periodiku Volné Směry, místo toho byl vhodně nahrazen leteckým snímkem skutečně realizované podoby zahrady F. Schnöblinga. Z leteckého snímku je zřejmé, že došlo k úplné realizaci zahrady podle Fierlingera návrhu (došlo pouze k úpravě orientace tenisového kurtu vůči světovým stranám, jeho poloha zůstala zachována). Společně s leteckým snímkem zahrady zde byly otištěny ještě další fotografie věrně znázorňující realizovanou zahradu. Na str. 147 je kromě několika fotografií uvedeno: „Všechny zde reprodukovány nové zahrady provedeny jsou dle návrhu Otakara Fierlingera.“ Tento vpisek byl doplněn záměrně, aby došlo ke zdůraznění toho, že všechny fotografie zahrad, jejich návrhy a perspektivy tvořící součást článku Soudobé snahy v úpravě zahrad jsou díly O.

Fierlingera a nemohlo tak dojít k mylné domněnce, že se jedná pouze o ilustrativní grafický materiál od jiných architektů.

V roce 1934 vydala Společnost architektů (Knihovna „Stylu“ svazek XII.) knihu s názvem Zahrady. V této knize byl doslovně přetištěn článek O. Fierlingera Soudobé snahy v úpravě zahrad uveřejněný již v periodiku Styl, roč. XVII, č. 8 - 10. Jsou zde použity tři stejné fotografie, včetně jejich identických popisů jako v případě periodika Styl. Je tam také jako ve periodiku Styl uvedeno: „Všechny zde reprodukováné zahrady provedeny jsou dle návrhu O. Fierlingera“.

Zahrada byla v průběhu 30. let 20. století několikrát fotografována vyhledávaným fotografem J. Sudkem, který pro O. Fierlingera cíleně fotografoval zahrady realizované podle jeho návrhu. Tuto skutečnost nedokládají pouze fotografie ze 30. let 20. století, které tvoří součást fondu J. Sudka v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, ale také Sudkovy podrobné záznamy v účetních knihách.

Autorství návrhu zahrady F. Schnöblinga bylo připisováno O. Fierlingerovi také Ing. R. Zámečnickem, který se zabývá tvorbou tohoto architekta ve vztahu k celkové zahradně architektonické tvorbě meziválečného období v Československu. Výsledky studia shrnul v souborném článku s názvem Otokar Fierlinger (1888 - 1942); inspirační zdroje a východiska pro tvorbu - otištěn v odborném periodiku Národního zemědělského muzea Prameny a studie v roce 2013, č. 51.

O. Fierlingera považují za autora návrhu zahrady F. Schnöblinga také Mgr. Š. Koukalová a Ing. T. Hrubá - článek Soubor vily a zahrady Františka Schnöblinga ve Strančicích, který byl otištěn v odborném periodiku Zprávy památkové péče, které vydává Národní památkový ústav, ročník 73, číslo 4. Obě autorky zpracovaly návrh na prohlášení Schnöblingovy vily s parkem č. p. 175 ve Strančicích a Všeštarech za kulturní památku. V návrhu správně určily za autora projektu zahrady F. Schnöblinga, podle kterého byla také následně realizována, O. Fierlingera. Za autora projektu vily určily správně T. Šaška.

Shrnutí:

Návrh a posléze realizovaná zahrada F. Schnöblinga byla několikrát publikována v tehdejší odborném tisku. Autorem všech článků byl O. Fierlinger, který nejdříve publikoval samotný návrh zahrady s podrobným popisem budoucí kompozice a posléze ve dvou případech uveřejnil několik fotografií již realizované zahrady s krátkými popisy. Součástí článku z roku 1929/30 je návrh zahrady, který je označen autorovým jménem (O. Fierlinger) s popisem návrh venkovského sadu. Součástí návrhu je Fierlingerovo pojednání o kompozici, ve kterém, sobě vlastním způsobem, popisuje budoucí podobu zahrady, při jejímž návrhu se inspiroval americkou krajinářskou architekturou. V článku z roku 1933/34 je publikováno několik desítek fotografií a vyobrazení zahrad navržených O. Fierlingerem s výslovným zdůrazněním, že všechny uvedené zahrady jsou jeho dílem. V knize Zahrady z roku 1934 tvoří stejný článek O. Fierlingera kapitolu knihy, ve které je také výslovně uvedeno, že všechny reprodukováné zahrady jsou dílem O. Fierlingera.

Z uvedených tří dobových a autorských zdrojů O. Fierlingera nezpochybnitelně vyplývá, že návrh zahrady F. Schnöblinga ve Strančicích v roce 1929 vytvořil O. Fierlinger. Z dobových vyobrazení je zřejmé, že podle jeho návrhu byla zahrada také v plném rozsahu v roce 1931 realizována.

O. Fierlingera považují za autora návrhu, podle kterého byla také zahrada realizována současní autoři Mgr. Š. Koukalová, Ing. T. Hrubá a Ing. R. Zámečnick, kteří se zahradě ve Strančicích věnovali ve svých statích.

Obytné budovy v zahradě:

Hlavní obytná budova - vila s hospodářským zázemím:

Pro stavbu vily byla určena středová partie rozsáhlého pozemku. Projekt domu byl zadán pražskému staviteli Ing. T. Šaškovi. Podle architekta návrhu byla vila postavena v letech 1929 - 1930 ve stylu pozdní moderny v klasicizujícím pojetí. Součástí projektu byly domek zahradníka, kůlna a garáž při vile dostavěné v roce 1931. Později v roce 1935 se stavebník rozhodl vilu rozšířit ještě o přístavbu hostinského pokoje a v roce 1937 o přístavbu žehlírny a čeledníku ve dvoře při vile. Na přelomu 50. a 60. let 20. století byla vila adaptována pro kojenecký ústav pro šedesát dětí (bohužel s vybouráním všech hodnotných prvků) a rozšířena o přízemní jihozápadní křídlo se snahou přizpůsobit se původnímu klasicistnímu pojetí vily. Protilehlé stavby v linii vily na severovýchodní straně, tedy objekt garáže a domek zahradníka, byly stavebně upraveny pro prádelnu a byt správce s přístavbou uhelny. Od konce 80. let 20. století vila slouží jako dětský domov.

Nová přístavba k původní vile, západním směrem, byla provedena citlivě s ohledem na jednotné vyznění celku stavby. Ladnou souhru historické budovy s přístavbou umocňují použité architektonické detaily. Hmotové rozšíření obytné budovy se negativně neprojevovalo na kompozičních poměrech v zahradě.

Pravidelný parter s bazénem:

Hlavní obytná terasa byla situována před východním průčelím vily. Tvořila v podstatě výrazně formálně upravený květinový parter s centrálním vodním prvkem. Již z původního popisu této části zahrady O. Fierlingerem vyplývá, že měla být po vzrůstu v okolí vysazených dřevin, při podélné cestě a na ukončující terase s pergolou prostorově ohraničena vysokými dřevinami. Formální dispozice je položena v podélné ose domu, leží v nižší úrovni vily. Ze severní strany byla dostatečně chráněna oplocením oddělujícím okrasnou část zahrady od hospodářského dvora s domem zahradníka a dalšími stavbami. Od vlastní vily, situované o šest schodů výše, se na ní sestoupilo po širokém schodišti. V ose schodiště byl postaven zapuštěný bazén. Perspektivu této části zahrady uzavíral na protější straně umělý násep pojatý směrem k bazénu širokým schodištěm děleným na tři části a opěrnou zídou po stranách s dřevěnou pergolou. Před schodištěm na západní straně byla zpevněná plocha pojatá souvislou kamennou dlažbou. Prostor před schodištěm na protilehlé straně byl také vydlážděn.

Díky zvyšující se opěrné zídce na straně jihovýchodní byla terasa vyrovnána do roviny obdélného tvaru. Na východní straně zdi, kde dosahovala největší výšky, bylo prolomeno úzké schodiště klesající na přímou cestu pod terasou a na tzv. promenádu. Zeď se schodištěm byla postavena z velkých kamenných kvádrů kladených do betonu. Ve středu severní strany, v ose bazénu, byl postaven dřevěný altán jednoduché konstrukce

Parter s bazénem byl ještě za života stavebníka upraven. Došlo k jeho zjednodušení a ke změně materiálové sklady cest i k dalším zahradním úpravám.

Historická dispozice terasy (parteru) s centrálním bazénem je zachována do současnosti a je jasně čitelná. Na terase je možné identifikovat množství původních technických a vegetačních prvků z doby zakládání zahrady.

V celé své délce a výšce je zachována opěrná (tarasní) zídka vyzděná z velkých kamenů vyrovnávající terén obdélného parteru na jižní straně. Zeď je plně funkční včetně úzkého schodiště v její východní části klesající do níže položené zahrady pod terasou. Jsou zcela zachována a plně funkční obě schodiště klesající na terasu od vily, na východní straně, a z násypu na straně západní. Je zachována terénní modelace uzavírající tuto část zahrady na východě. Prostor tzv. hospodářského dvora, který byl původně od terasy s bazénem oddělen plným cihlovým plotem s konstrukcemi pro popínavé dřeviny je stále využíván jako technické zázemí areálu s několika menšími stavbami. Novodobé úpravy staveb nepoznaly původní rozsah obytné terasy, jejich situování s přístavbami využilo původní dispozici

hospodářského dvora. Na terase je situován zapuštěný bazén v původní poloze a rozměrech jako bazén historický, včetně vstupu do něj tvořeného schodišťovými stupni na jeho západní straně. Je stále využíván k původnímu účelu. Vzhledem k jeho identickým rozměrům, přesvědčivému tvaru a poloze shodné s bazénem známým z historických fotografií, je nasnadě se domnívat, že postupným vývojem byl bazén pouze opravován vrstvením nových povrchů na historickou strukturu až do současné podoby.

Aktuální stav bazénu odpovídá nynějším požadavkům kladeným na kvalitu vody, a proto je opatřen moderními technologiemi pro čištění vody. V nedávné historii došlo k jeho nové povrchové úpravě se zachováním historických vrstev.

Dřevěný altán stojící u severní zdi zanikl stejně jako dřevěná pergola stojící na vrcholu násypu na východní straně parteru. Zanikly také treláže pro popínavé dřeviny na stěně oddělující terasu od hospodářského dvora. Na terase již není znatelná obvodová cesta. Dlážděné plochy před oběma schodišti na východní a západní straně jsou zachovány pod vrstvou travního drnu s původními obrubníky.

Z původních dřevin rostoucích na terase lze identifikovat stálezelené rododendrony rostoucí stále po stranách západního schodiště klesajícího na terasu od vily. Jedna skupina rododendronů je zachována také v jihovýchodním rohu terasy. Při severní straně terasy roste původní vistárie, která rostla na pergole altánu. Zanikly kuželovité konifery v rozích parteru a živý plot za opěrnou zídkou. Na terase se nenacházejí původní květinové záhony vyžadující pravidelnou péči.

Případné obnově tohoto prostoru zahrady s vysokou mírou autentičnosti nic nebrání. Původní dřeviny nabývají značných rozměrů, vyžadují pěstební redukci. Jejich zdravotní stav je na dobré úrovni s vysokou sadovnickou hodnotou.

Jižní a západní terasa před vilou:

Vila je situována hlavním průčelím proti nejpříhodnější jihovýchodní straně, aby se při východu z haly do sloupového portiku uplatnil pohled do okolí. Volný výhled byl zvýšen dlážděnou terasou, která byla uzavřena tvarovanými keři a symetricky do kruhovitě vybíhajících rohů terasy s vysazenými lipami.

Podlaha sloupového portiku jižního průčelí vily vybíhala několik metrů před stavbu do otevřené terasy. Ukončena byla schody. Na schodiště navazovala dlážděná plocha z velkoformátové kamenné dlažby. Na tuto dlážděnou plochu byla na východní straně napojena pravouhle se lomící cesta vedoucí k východnímu parteru s bazénem. Symetricky byla vedena cesta také na protější straně před západní průčelí vily. V rozích těchto cest byly nad vyrovnávací zídkou zaobleného půdorysu symetricky vysazeny lípy rámuující průčelí vily. Lem vyrovnávací zídky byl tvořen nízkým stříhaným živým plotem.

Na dlážděnou plochu před jižním průčelím vily navazovala na obě strany elipsovité cestní síť lemující hlavní travnatý parter pod vilou. Dlážděná plocha byla na jihu ukončena asi 0,7 m vysokou zdí s římsou zabraňující přímému vstupu na travnatý parter. Funkci této zábrany dále přebíraly několik metrů dlouhé tvarované živé ploty, na obou stranách, doprovázející elipsovitou cestu.

Plocha mezi cestami, na západní i východní straně, a dlážděnou plochou před portikem byla zatravněna. Symetricky byly ve středech ploch vysazeny akcentující dřeviny. Později tam byly vysazeny půdopokryvné jalovce patrné na dobových fotografiích.

Po celé délce vstupního průčelí vily se nacházela souvislá zpevněná plocha určená pro příjezd automobilů a k jejich otáčení.

V současnosti je portikus vily vybíhající do terasy zachován. Terasa byla částečně nově předlážděna. Historické schodiště klesající na spodní dlážděnou plochu bylo nahrazeno novodobým z prefabrikovaných betonových dílů. Přestože se nepodařilo zachovat autentické schodiště a došlo k použití nových materiálů, je možné konstatovat, že rozsah terasy zůstal

zachován dle historického kontextu včetně výšky terasy se stejným počtem schodů. Dlažba pod schodištěm je původní. Nízká zeď s římsou ukončující tuto plochu byla odstraněna. Pravoúhle lomená cesta směřující k východu, z velkoformátové dlažby, je zachována. Živé tvarované ploty, které na zídku bezprostředně navazovaly východním i západním směrem, jsou zachovány v dobrém stavu.

Terénních změn doznal prostor před přístavbou vily. Původně mírně svažité terén byl vyrovnán do roviny zaobleného půdorysu a v závěru terénního zlomu z bezpečnostních důvodů osazen souvislou řadou zeravů.

Původní dispozice před centrálním průčelím vily je dobře čitelná do současnosti.

Prostor před vstupním průčelím je zachován v původním rozsahu. Původní mlatové případně štěrkové povrchy byly nahrazeny živičnými. Podél průčelí byl doplněn vyvýšený chodník dlážděný prefabrikovanou dlažbou (tzv. zámková). Terénní modelace přiléhající k ploše zůstala zachována.

Alpinum s okrasným rybníkem:

Umělého násypu se schodištěm a pergolou, uzavírající na východě perspektivu formální části zahrady s bazénem, bylo využito pro zřízení rozsáhlého alpina. Od jihovýchodu byl násyp s alpinem zpevněn velkou opěrnou zdí přes 1,5 m vysokou. Alpinum spadá za násypem dále k východu až k vodní ploše vsazené do lučních ploch. Přibližným středem alpina v jeho nejprudší části bylo vedeno kratší schodiště postavené z velkých kamenů metodou suchého kladení. Mezi množstvím nepravidelně rozmístěných balvanů byl vysazen pestrý sortiment skalniček, zakrslých jehličnatých i listnatých dřevin, včetně větších stromů (borovice, jedle) a stálezelených rododendronů.

Za obvodovou cestou byla situována menší vodní plocha osazená břízami a vrbami ztrácející se v lesním porostu. Ve spodní části navazoval na rybník luční porost, ve kterém se ztrácel potůček napájený přepadem z rybníka. Umístění vodní plochy v zahradě považoval autor návrhu za podmínku toho, aby se v zahradě zdržovalo rozličné ptactvo.

V současné době je alpinum v ploše stále dobře čitelné s množstvím původních dřevin z doby jeho zakládání, snadno identifikovatelné je i původní schodiště. V prostou se nachází množstvím původních kamenů tvořících podstatu alpina. Alpinum je dnes značně přerostlé, přehoustlé a takřka neprůchozí. Stav se dá snadno zvrátit tzv. zmlazením některých dřevin (tisů) zastíňujících prostor a bránících jiným dřevinám ve vývoji. Jihovýchodní opěrná zeď násypu s alpinem je dobře zachována.

Jihovýchodním směrem od alpina, v místech, kde se již terén opět vyrovnává, je dosud existující okrasné jezírko s původní výsadbou dřevin. Jezírko trpí zanášením a neúdržbou. Rybníček je stále funkční, došlo pouze k poklesu vodní hladiny. Hráz rybníka je zřejmá včetně přívodu do rybníka i přepadu, který se ztrácí v níže položeném travním porostu. Jeho snadno proveditelné obnově nebrání žádné konstrukční překážky.

Jihovýchodní a jihozápadní část s promenádou, vyhlídkou a centrálním travnatým parterem:

Volný travnatý prostor pod formálním parterem s bazénem byl osazen solitérními koniferami a v dolní části porostem bříz. Pohledový směr od terasy do údolí zdůrazňovala do horizontální úrovně zvednutá alej, ukončená vyhlídkou kruhového půdorysu. Cesta směřující k vyhlídce měla charakter promenády s několika lavičkami s doprovodnou alejí okrasných jablek. Povrch byl štěrkový, případně mlatový.

Před hlavním zahradním průčelím vily se rozkládal volný travnatý parter lemovaný rozvolněnými skupinami převážně jehličnatých dřevin. Z portiku vily rámovaného symetrickou výsadbou lip byla komponována hlavní pohledová osa přes parter k jihovýchodu. Závěr travnatého parteru je opět symetricky ukončen tentokrát výsadbou japonských javorů. Obvodová cesta pod vilou měla tvar elipsy. Cestní síť byla tvořena štěrkovým, případně

mlatovým povrchem. K jihovýchodní hranici pozemku přiléhaly rodinné domy, proto bylo provedeno důmyslné krytí izolační zelení. K odclonění bylo užito také umělého násypu připomínajícího tzv. ha-ha příkop, díky kterému se zástavba pod svahem v zahradě neuplatňovala, a bylo docíleno obrazu volné krajiny. Porosty směřující dále k západní hranici zahrady měly vytvořit dostatečně jistou a neprůhlednou kulisu. Kostru tvořily domácí druhy dřevin (lípy, javory, habry, smrky, jedle). Vzácnější druhy byly vysazovány při okrajích porostů.

V současné době se z terasy stále otevírá pohled na prostornou travnatou louku ve tvaru elipsy. Travní porost je dobře udržován. Hlavní osa dosahuje 100 m. Okraje plochy rámuje zmiňované jehličnaté výsadby s několika mladšími výsadbami, které nijak neznehodnocují původní kompozici. Průčelí vily je rámováno symetrickou výsadbou dnes mohutných lip. Na opačné straně louky se tento motiv opakuje v podobě japonských javorů. Zcela funkční je také izolační plášť dřevin podél jihovýchodní hranice pozemku, který zajišťuje dokonalé odclonění zástavby. Podél hranice je dobře patrný popisovaný zemní val. Původní vedení cestní sítě ve tvaru elipsy je stále dobře čitelné a to zejména díky znatelné terénní modelaci, která situovala cestní síť mírně pod úroveň terénu. Převážná část cestní sítě je porostlá souvislým travním drnem. Zapojené výsadby převážně domácích dřevin podél hranice západním směrem jsou původní s příměsí náletových dřevin. Jihovýchodní a jihozápadní část zahrady je velmi dobře zachována.

Severovýchodní část:

Část zahrady ležící severovýchodním směrem od vily sahala nejdříve nedaleko za okrasný rybník, za nímž byl vysazen bohatý izolační plášť dřevin. Pod rybníkem byl volný luční porost rámován porostem domácích dřevin, před který předstupovaly vzhledově zajímavější dřeviny. Později došlo k rozšíření zahrady severovýchodním směrem. Rybník zůstal zachován včetně zapojené výsadby dřevin v jeho pozadí. Zapojené výsadby tvořily před rozšířením izolační ukončení zahrady. Po rozšíření bylo za porostem vytvořeno menší luční společenstvo se zapojeným obvodovým porostem dřevin stínící okolní zástavbu a doplněna obvodová cestní síť. Louka pod rybníkem byla rozšířena. Po jejím obvodu byl doplněn plášť dřevin a před ním byla zřízena okružní cesta.

Do současnosti zůstala tato část zahrady zachována v původním rozsahu. Jsou dobře čitelné původní luční porosty, které jsou výrazně postiženy zarůstáním náletovými dřevinami. Obvodový plášť složený z domácích dřevin je dobře zachován s příměsí náletových dřevin. Část pláště sousedící s nově budovanou ulicí byla před nedávnem násilně porušena novodobými zásahy (vykácení několika původních dřevin, navezení zeminy ze stavebních výkopů, skladování stavebního materiálu). Původní cestní síť je překryta souvislým travním drnem nebo lesním opadem. V terénu je identifikovatelná.

Příjezdní část zahrady s tenisovým kurtem:

Příjezdní část zahrady se rozkládá před vstupním průčelím vily. Příjezd k domu zajišťovala široká komunikace vedená od dolního konce pozemku. Při vyústění komunikace na veřejnou cestu byl vysazen jehličnatý porost. Cesta mírně stoupala k nádvoří vily, odkud se obracela v oblouku a vedla k veřejné cestě, která tvoří po celé této straně zahrady její hranici. Kompozici této části zahrady určovaly vybrané rozvolněné skupiny stromů rytmicky se střídající kolem menších travnatých ploch. Výběr stromů byl volen s ohledem na jejich barevnost i strukturu. Terénní úprava v ose vily byla přizpůsobena tak, aby došlo ke zdůraznění pohledu na vstupní průčelí vily. Podél celé hranice pozemku sousedící s veřejnou silnicí byl vysazen takřka souvislý pás clonicích dřevin. Cesty byly zpevněny mlatovým, případně šterkovým povrchem.

V severovýchodní části bylo situováno tenisové hřiště chráněné bohatými výsadbami z jehličnatých a smíšených porostů. Zpevněný povrch hřiště byl po obvodu osazen zábranami (pletivo s ocelovými sloupky). Podél hospodářského dvora vedla komunikace, která se napojovala na pěší cestu pod alpinem.

V současné době je porost v severovýchodní části značně přehoustlý, tvořený převážně jehličnany. V západní části, podél hranice pozemku převažují domácí druhy (duby, javory, lípy, smrky, borovice). V ploše před vstupním průčelím jsou zbytky původních skupin a solitér, které jsou popisovány v návrhu O. Fierlingera (akáty, stříbrné javory, katalpy, obyčejné a červenolisté buky, javor klen, tulipánovník, dub červený, jedle, douglasky, hlohy, jírovec. Terénní modelace v ose vstupního průčelí vily je zachována.

Cestní síť je zachována v původním trasování. Povrch cest byl nahrazen obalovaným kamenivem (tzv. živičný povrch). Široká příjezdová cesta byla změněna pouze na pěší. Původní cesta směřující kolem hřiště ke srubu byla v závěru narovnána a zpevněna živičným povrchem. Podél některých cest bylo v 2. pol. 20. stol. zbudováno osvětlení poplatné tehdejší běžné produkci. Prostor původně vymezený tenisovému hřišti je stále dobře čitelný, povrch je překryt souvislým travním drnem. Pod slabší vegetační vrstvou je zachován původní povrch hřiště. Obvodové pletivové zábrany byly zrušeny. Původní obvodová, převážně jehličnatá vegetace je zachována. Terén v některých místech byl srovnán do roviny. Oplocení pozemku je původní. Předmětná část zahrady je zachována v dobrém stavu bez výraznějších stavebních vegetačních úprav, které by mohly v budoucnu komplikovat případnou obnovu.

Ovocný sad se zeleninovou a květinovou zahradou:

Jihovýchodní část zahrady byla osazena ovocným sadem uspořádaným v řadách pravidelně na jednu osu pohledu z vyhlídky. Střed této dispozice zaujímal zeleninová zahrada a květiny pro řez seskupené kolem cihlové nádrže pro schraňování závlahové vody. Po stranách byla rámována výsadbou jedlých kaštanů. V její ose vedla směrem k jihovýchodu přímá cesta až k hranici pozemku. Po stranách cesty byly vysazeny pravděpodobně keřovité bobuloviny.

Plocha ovocného sadu byla zachována v plném rozsahu. Záhony a výsadby ovocných dřevin postupně zanikly. Cestu překryl souvislý travní drn. Na ploše někdejšího sadu je souvislý travní porost s mladšími náletovými dřevinami. Do současnosti se zachovala nádrž na závlahovou vodu včetně hodnotné symetrické výsadby jedlých kaštanů.

Souhrnné posouzení památkových hodnot parku:

Zahrada F. Schnöblinga byla navržena jako souborné dílo v roce 1929 jedním z nejvýznamnějších československých zahradních architektů meziválečného období O. Fierlingerem. Zahrada byla realizována takřka s dokonalou přesností podle důmyslně propracovaného projektu v roce 1931. Následně byla s Fierlingerovým vědomím rozšířena v letech 1932 a 1933. Zahrada byla v průběhu 30. let 20. stol. několikrát fotografována vyhledávaným a dnes velmi ceněným fotografem J. Sudkem, který pro O. Fierlingera cíleně fotografoval zahrady realizované podle jeho návrhu. Zahrada byla navrhována pro významného československého farmaceutického průmyslníka v nebyvalém rozsahu a v náročnosti výrazně převyšující tehdejší produkci v oblasti zahradní tvorby. V případě zahrady Schnöbling se dá bez nadsázky tvrdit, že šlo o jednu z největších soukromých realizací vilového typu v tehdejší Československé republice.

Zahrada F. Schnöblinga dnes představuje, společně se zahradou H. a E. Benešových v Sezimově Ústí, ojedinělý příklad soukromé vilové zahrady, které byly zakládány v meziválečném období podle krajinářských zásad s prvky formální dispozice. V případě Schnöblingovy zahrady je třeba zdůraznit promyšlenou a náročnou práci s terénem společně s vyváženým druhovým zastoupením dřevin s respektem k přirozenému rázu okolní krajiny.

K těmto hodnotám patří také skutečnost, že dílo zdařile naplnilo všechny požadavky tehdejší „moderní“ doby kladené na bydlení a trávení volného času vyšší společenské vrstvy s využitím specifických prostředků.

Projekt vlastní vily zadal Schnöbling pražskému staviteli Ing. T. Šaškovi, se kterým měl již zkušenosti při stavebních úpravách svého domu s lékárnou u Zlaté koruny na Malém náměstí v Praze. Podle architekta návrhu byla vila postavena v letech 1929 - 1930 ve stylu pozdní moderny v klasicizujícím pojetí. Přístavbu hlavní obytné budovy je dnes nutné chápat jako tzv. historickou stopu vývoje objektu, která byla provedena, v porovnání s mnohými jinými příklady, výjimečně citlivým a věrohodným způsobem, který nepoškodil kompoziční vnímání celku.

Historická podoba zahrady zůstala zachována do současnosti. Nedošlo ke zmenšení výměry zahrady ani k podstatným úpravám v rozvržení vegetačních a technických prvků. Zahrada neprošla žádnými významnějšími změnami v porovnání s mnohými jinými objekty stejného období a je dnes neopakovatelným zdrojem poznání o tehdejší tvorbě.

Dílčí stavební úpravy, které v zahradě v souvislosti se změnou jejího funkčního využití probíhaly, nepředstavují významnější negativní dopad na historickou hodnotu zahrady.

V zahradě roste velké množství domácích i introdukovaných dřevin z doby jejího zakládání.

V zahradě je dobře čitelná většina kompozičních jednotek Fierlingerem popsanych v jeho návrhu - formální část zahrady se schodišti, bazénem a opěrnými konstrukcemi, včetně zachování některých dlažeb a konstrukčních vrstev, alpinum, okrasný rybník, vyhlídka, terénní modelace podporující průhledy na vilu, terénní modelace doplňující clonící efekt obvodových výsadeb, terénní modelace doprovázející komunikace, zachovaná kostra cestní sítě (někde s novým povrchem), prostor někdejšího zahradnického provozu s původní nádrží, s vysokou mírou pravděpodobnosti v zahradě stále stojí jeden z původních dřevěných altánů stojící na umělé terénní modelaci, atd.

Posouzení znaleckého posudku ZP 0431114113 Ing. Jiřího Grulicha v kontextu s předmětem tohoto posudku:

V kapitole 2 Nález autor znaleckého posudku Ing. J. Grulich uvádí:

„Z dokumentů vyplývá jednoznačně jediné jméno projektanta, a to Ing. T. Šaška, který prokazatelně vypracoval projektovou dokumentaci vč. doloženého náčrtu vedení cest, rozvržení ploch i výsadeb (detailní tvarosloví cest, umístění kurtu a hmotové rozvržení výsadeb - solitér i skupin výsledně realizovaných a zdokumentovaných leteckým snímkem z roku 1949).“

„Předložený návrh parku přiložený v dokumentaci NPÚ ÚOP středních Čech v Praze, je s ohledem na rukopis, grafické zpracování a nezahradnické zpracování tabulky materiálové skladby v legendě, dílem Ing. Tomáše Šaška a s ohledem na některé následně realizované změny (poloha kurtu, vedení cest, pozdější rozšíření pozemku zahrady atp.) a byl vypracován před následně předloženou projektovou dokumentací.“

Oponentní posouzení uvedeného:

Součástí projektové dokumentace z roku 1929, která obsahuje půdorysy, řezy, pohledy a zákresy vily v katastrální mapě, atp. jsou také plány na stavbu domu zahradníka z roku 1930, plány na přístavbu hostinského pokoje a plány na přístavu žehlírny vedle domu zahradníka z roku 1935. Veškerá plánová dokumentace na stavbu vily, domu zahradníka a přístavby pokoje je opatřena razítkem a podpisem T. Šaška. V plánové dokumentaci, ani v

bohatém doprovodném textovém materiálu, není zmíněno, že by T. Šašek byl také autorem složitějšího návrhu zahrady obklopující vilu. Z dokumentů vyplývá, že okolí vily bude upraveno parkem. Není uvedeno, kdo je autorem samotného návrhu parku.

Součástí plánové dokumentace nejsou žádné návrhy týkající se samotné zahrady.

Z dokumentů, které Ing. J. Grulich zmiňuje, včetně nákresu vedení cest, rozvržení ploch i výsadeb - tento zákres je v grafických přílohách posudku označen za Projekt zahrady Ing. T. Šaška předložený ke stavebnímu řízení - opravdu jednoznačně vyplývá, že autorem projektu vily a několika dalších objektů v zahradě je skutečně Ing. T. Šašek. Z uvedených dokumentů a nákresu ale v žádném případě nevyplývá, že by byl T. Šašek autorem návrhu rozsáhlé a důkladně promyšlené zahrady F. Schnöblinga.

Detailní tvarosloví cest, umístění kurtu a hmotové rozvržení výsadeb, který Ing. Grulich zmiňuje a v grafické příloze posudku ho označuje za „Projekt zahrady Ing. T. Šaška předložený ke stavebnímu řízení“ není ve skutečnosti dílem Ing. T. Šaška. Jedná se o „Plán sklípku na uložení zeleniny, rostlin a brambor na parc. č. kat. 277 ve Strančicích pana lékárníka Fr. Schnöblinga“ vyhotovený až v roce 1947 architektem stavitelem K. Schmeisserem. Na tomto plánu je nakreslen půdorys a řez stavby sklípku v měřítku 1 : 100 a vedle něj je znázorněna situace stavby v katastrální mapě s půdorysem vily a dvou menších objektů, včetně budoucí polohy sklípku. Neodborně tužkou je do této situace načrtnuta cestní síť zahrady včetně hrubých hmot vegetace. Zákres jednoznačně vychází z Fierlingerova Návrhu na úpravu parku na pozemku pana lékárníka Schnöblinga ve Strančicích (1:400).

„Nákres vedení cest, rozvržení ploch i výsadeb (Projekt zahrady Ing. T. Šaška předložený ke stavebnímu řízení)“ uvedený v posudku Ing. J. Grulicha není možné v žádném případě označit za projekt zahrady F. Schnöblinga a dokonce s ním nakládat jako se stěžejním dokumentem řešícím úpravu zahrady.

Výše uvedené tvrzení ohledně autorství (Ing. T. Šaška) předloženého návrhu parku (s ohledem na rukopis, grafické zpracování a nezahradnické zpracování tabulky materiálové skladby) je mylné. Autorem tohoto návrhu je O. Fierlinger.

Dále v kapitole 2 Nález:

Publikaci Zahrady vydané Společností architektů, Knihovny „Styl“, sv. XII, ve které byl na str. 11 - 26 otisknut článek O. Fierlingera Soudobé snahy v úpravě zahrad, kde na straně 14 a 15 jsou vytisknuty 3 fotografie zahrady Schnöbling s popiskami. Následně na str. 16 - 26 jsou uvedeny návrhy zahrad s osazovacími plány, fotodokumentací a popiskami. Upozorňuje na to, že na str. 15 je redakcí uvedeno, že všechny zde reprodukováné nové zahrady provedeny jsou dle návrhů O. Fierlingera a uvádí, že v daném případě se jedná o jednu zahradu a jestliže jsou myšleny všechny uvedené zahrady tak je zde rozpor s tvrzením na str. 44. Na str. 44 je totiž uvedeno, že úpravy zahrady reprodukováné na str. 15, 17, 19, 21, 22 - 25 prováděla fa E. a A. Brabcové, s dodáním rostlin i kamene. V závěru uvádí, že článek byl v celém rozsahu přetisknut v časopise Styl, roč. XII., s. 143 - 150.

Oponentní posouzení uvedeného:

Tvrzení soudního znalce Ing. J. Grulicha je mylné. Tvrzení, že „Všechny zde reprodukováné zahrady provedeny jsou dle návrhů Otakara Fierlingera“, není možné v žádném případě vztahovat jen na fotografie znázorňující zahradu F. Schnöblinga ve Strančicích, ale vztahuje se na všechny zahrady v článku.

Informace o tom, že „Všechny zde reprodukováné zahrady provedeny jsou dle návrhů Otakara Fierlingera“ není ani v rozporu s tvrzením na str. 44. Na str. 44 je správně uvedeno, že zahrady reprodukováné na str. 15, 17, 19, 21, 22 - 25 prováděla fa E. a A. Brabcové, s dodáním rostlin i kamene. Touto reklamní informací se ale samozřejmě myslí to, že zahrady

otištěny na těchto stranách byly fyzicky provedeny, čili v dnešním významu slov realizovány firmou E. a A. Brabcové s dodáním kamene a květin. Není tím řečeno, že by firma Brabcové uvedené zahrady navrhovala čili v dnešním slova smyslu projektovala. Všechny uvedené zahrady navrhoval (projektoval) Otokar Fierlinger.

Dále v kapitole 2 Nález autor znaleckého posudku poukazuje na to, že: V publikaci O. Fierlingera - Zahrada a obydlí. Základní zásady zahradní kompozice jsou v obrazové příloze uvedeny některé návrhy zahrad s osazovacími plány, fotodokumentací a popiskami uvedené i v publikaci Zahrady avšak fotodokumentace či návrhy zahrady ve Strančicích se zde nenachází.

Oponentní posouzení uvedeného:

V návrhu na prohlášení věci za kulturní památku došlo k neúmyslné chybě při uvedení citací literatury. Na tuto chybu bylo NPÚ ÚOP středních Čech v Praze upozorněno dopisem (č. j. NPÚ 321/51970/2013) ze dne 2. 7. 2013. Dopis byl zaslán Ministerstvu kultury s vysvětlujícím komentářem a omluvou. Dopis obdržela také účastnice řízení. Součástí dopisu byla také příloha (2 strany historických fotografií) se správně uvedenou citací literatury.

Dále v kapitole 2 Nález autor znaleckého posudku cituje z Ideového záměru - Dětský domov Strančice (listopad 1997) vypracovaný Ing. Jiřím Kabelko LIMBA - servis. Dále uvádí, že na základě tohoto vypracovaného ideového záměru byly v parku káceny desítky stromů a následně prováděny výsadby desítek stromů a odkazuje se na faktury za provedené práce (kácení a výsadby) realizované fa. Zahradnické služby Štěpán Hauk Ustohnal v roce 2001.

Oponentní posouzení uvedeného:

Z doložených faktur je zřejmé, že v průběhu roku 2001 firma Zahradnické služby Štěpán Hauk Ustohnal zaměřila v parku svoji pozornost zejména na stabilizaci stromů prostřednictvím realizace speciálních řezů, na kácení nebezpečných a suchých stromů, na odstranění nežádoucích porostů křovin a likvidaci náletových dřevin. Dále firma provedla výsadbu 20 ks stromů a výsadbu 124 ks keřů. Na základě těchto údajů je možné konstatovat, že provedené práce byly vedeny s ohledem na uchování hodnot parku a na stabilizaci dřevinných vegetačních prvků. Nelze je považovat za negativní.

Dále v kapitole 2 Nález autor znaleckého posudku cituje ze studie rekonstrukce a obnovy porostů včetně orientačního rozpočtu - Park Dětského domova ve Strančicích z roku 2000. Dále uvádí, že na základě uvedených skutečností ve studii došlo v roce 2001 ke kácení a výsadbě desítek dřevin. Současně zde byly provedeny stavební práce související s úpravou přístupové cesty na ubytovnu sester.

Oponentní posouzení uvedeného:

Z vystavených faktur Ing. Květoslavem Všetickou nevyplývá provedení žádných zásahů na dřevinách (kácení a výsadby) v areálu nynějšího Dětského centra. Tato firma prováděla pouze stavební práce na příjezdové komunikaci. Z vystavených faktur Ing. Jiřím Kabelkou vyplývá průběžné (r. 1999 - 2000) provádění: - výsadby 6 ks buku červeného, 1 ks jeřáb břek, 6 ks okrasné třešně, 10 ks keřů, 1 ks smrku omorika, výsadba 35 ks odrostků douglasky; kácení 2 ks smrků, 9 ks jehličnatých stromů, 7 ks listnatých stromů, 1 ks bříza, kácení; chemická likvidace křídlatky japonské; likvidace bezu černého a suchých a poškozených stromů vichřicí.

Z dokumentů řešících úpravy v areálu Dětského centra, které uvádí Ing. Grulich a Z mnohých dalších, vyplývá permanentní snaha představitelů nynějšího Dětského centra

Strančice o zachování a posílení hodnot někdejší zahrady F. Schnöblinga. Snahou Dětského centra bylo pečovat o svěřený majetek státu, následně Krajského úřadu Středočeského kraje, který je zřizovatelem zdravotnického zařízení. Park bylo nutné udržovat bezpečný i s ohledem na uvědomování si nedílnosti okolní zeleně pro komplexní léčbu dětí, ale také s vědomím péče o dílo významné osobnosti československých dějin.

Problematika realizovaných zásahů v parku tehdeším Dětským domovem Strančice, zastoupeným ředitelem MUDr. Pavlem Biskupem byla také v roce 2002 předmětem soudního sporu. Návrh na vydání předběžného opatření byl Okresním soudem Praha-východ zamítnut s odůvodněním, ve kterém se, mimo jiné, praví, že důkazy které žalovaná strana doložila, nejsou natolik přesvědčivé, že by měly vést k vydání předběžného opatření ve smyslu § 102 občanského soudního řádu. Soud měl podklady o tom, že pokud jde o zásah do lesoparku Dětského domova, nečinil to žalovaný svévolným chováním, kterým by mohl ohrozit majetek nástupce žalobce, protože k obnově lesoparku došlo zákonným způsobem šetřícím přírodu, na základě rozhodnutí správního orgánu, jemuž předcházelo místní šetření, dendrologický posudek a příslušné kontroly Stráže ochrany přírody.

Akce realizované v zahradě nynějším Dětským centrem Strančice (kácení, výsadby, ořezy, likvidace invazivních rostlin) není možné považovat za takové, které by negativně ovlivnily její unikátní hodnoty.

Dále v kapitole 2 Nález autor znaleckého posudku uvádí:

„Pro celkový přehled a potřebu dalších nutných legislativních kroků byl proveden souhrnný průzkum na plochách zahrady (cesty, voda, drobná architektura, trávníky, květinové záhony, dřeviny), zjištěný stav byl porovnán s historickou dokumentací a následně provedeno vyhodnocení. V případě příjezdových cest došlo k jejich rozšíření i posunutí k nemovitosti a vstupní parter byl zcela zlikvidován, současně došlo ke změně povrchu páteřního křížení cest, kdy namísto původně mlatového byl po předešlé rozsáhlé přípravě podkladových vrstev položen živičný povrch, obdobně bylo provedeno i u nově vybudované přímo přes plochu parku vedené cesty okolo bývalého kurtu ústící do ulice Březová. Oválný tvar vedení cesty před původní vilou byl v její západní části zrušen včetně vybíhající cesty pokračující dále západním směrem k napojení na obchozí cestu. Promenáda původně procházející pod pravidelným parterem a končící odpočívkou byla zrušena. Cesta vedoucí z jižní strany alpina byla zrušena, současně bylo zrušeno celé vedení cesty procházející východní částí zahrady, taktéž páteřní cesta v zelinářské a v ovocnářské části a vedení cesty v severovýchodní části zahrady byla zrušena, převážně z důvodu systematického zarůstání celého prostoru (min. 2 ha ploch zarostlých nálety) či provedených, zcela nevhodných lesnických výsadeb (min. 0,46 ha). Celková délka cestní sítě v době založení zahrady byla cca 21 53m (cca 0,43 ha), ke dni průzkumu bylo zaznamenáno 1123 m stávající cestní sítě (cca 0,23 ha), tj. cca 52% původní výměry (tedy 1030 m tj. 0,21 ha, tedy min. 48% cest zaniklo). Původně pravidelný dekorativní parter byl zlikvidován a na místě se dnes nachází travnatá plocha se třemi pěnišníky, do které byl necitlivě a zcela nevhodně instalován skořepinový, barvený, krytý bazén s technologií, dále pak alpinum nacházející se ve svahu za schodištěm je z hlediska výměry, druhové sklady a vlastní kompozice zcela zničené, v blízkosti se nacházející původní rybníček byl prokopán a zcela znefunkčěn a dnes je třeba jej považovat za zničený.“

Oponentní posouzení uvedeného:

Není možné slučovat pojem zrušení s pojem postupné degradace způsobené zejména zarůstáním. Pojem zrušení charakterizuje plánovanou a nevratnou činnost, při které dochází k záměrné likvidaci např. konstrukčních vrstev, povrchů, odvezení na jiné místo, demolice stavebních objektů, atp. Na rozdíl pojem zarůstání, který je identifikovatelný např. u většiny cest v zahradě a v případě některých dalších kompozičních jednotek, je procesem vratným a

po odstranění např. vegetační vrstvy zůstávají prvky zachovány nebo je lze snadno zachovat. V tomto ohledu je možné většinu prvků, které Ing. J. Grulich chybně označuje za zrušené stále dobře v zahradě identifikovat.

Povrchové a šířkové úpravy příjezdových cest není možné pokládat za takové, které by mohly vyústit v překážku, která by negativně ovlivnila případný proces definování unikátních hodnot zahrady. Určité rozšíření cest a jejich zpevňování má samozřejmě opodstatnění ve vztahu k funkční změně, kterou objekt ve 2. pol. 20. století prošel. Souvisí také s vývojem vozového parku. K šířkovým a povrchovým úpravám cest bylo a stále je i v současné době přistupováno také ve stávajících památkově chráněných areálech. Povrchové a šířkové změny komunikací není možné považovat za změny nevratné a za změny ohrožující kompoziční poměry v zahradě.

Příjezdová komunikace přiléhala již po vybudování areálu až k severnímu průčelí vily, před kterým byla „obyčejná“ zpevněná plocha určená pro příjezd vozů. Před severním průčelím vily se žádný vstupní parter nenacházel s výjimkou zpevněné plochy, která je v přibližném rozsahu zachována dodnes s novým živičným povrchem.

V případě navazujících komunikací před jihovýchodním průčelím vily, východním a také západním směrem se nedá hovořit o zrušení komunikací, ve smyslu jejich záměrné a plánované likvidace. Většina zahradních cest je pouze poznamenána běžnou nedostatečnou péčí, která souvisí se změnou funkční náplně celého areálu.

Z vizuálního posouzení cestní sítě v zahradě vyplývá, že většina cest je stále dobře čitelná, porostlá souvislým travním drnem. Identifikaci cestní sítě napomáhá promyšlená terénní modelace i vzhled porostů na jejím povrchu.

Cesta směřující od vily do ulice Březová využila historické stopy mlatové cesty, která spojovala hlavní obytný objekt s domkem pro ubytování hostů (srub, švýcárna) při Březové ulici. Cesta byla částečně napřimena a překryta živičným povrchem. Šířka cesty zůstala zachována.

Případnému obnovení cestní sítě do původního stavu (30. - 40. léta 20. století) nebrání žádné zjevné překážky.

Vyhlídka s promenádou nebyla zrušena. Terénní modelace promenády a vyhlídky je dobře patrná dodnes. Původní doprovodná alej se nedochovala. Povrch cesty je kryt souvislým travním drnem. Výhledy z vyhlídky vlivem neúdržby průhledů takřka zanikly.

Původní pravidelný parter nebyl zlikvidován. Současná dispozice této části zahrady věrohodně dokládá její původní stav. Ve svém plošném rozsahu je obytná terasa zachována s množstvím technických a vegetačních prvků z doby zakládání zahrady. Jsou funkční obě schodiště klesající na terasu od vily i od alpina. Je zachována terénní modelace na východě. Dochována je také opěrná zeď vyrovnávající terasu od jihu včetně úzkého schodiště klesajícího do spodní zahrady. Prostor tzv. hospodářského zázemí, které bylo původně od terasy s bazénem odděleno plným cihlovým plotem s konstrukcemi pro popínavé dřeviny je stále využíván jako technické zázemí areálu s několika menšími stavbami. Některé konstrukce jsou pravděpodobně mladší datace, jejich stavba ovšem nikterak nepoznamenala původní rozsah obytné terasy, protože jejich situování využilo starou dispozici hospodářského dvora. Chybí dřevěný altán, konstrukce pro popínavé dřeviny a pergola na vrcholu terénní modelace nad alpinem. Poloha pergoly je snadno identifikovatelná díky zachování betonových konstrukčních patek, na kterých byla pergola připevněna. Centrální bod terasy je stále využíván v původním duchu pro koupání v zapuštěném bazénu, došlo k nové povrchové úpravě bazénu. S vysokou pravděpodobností se zachováním původních historických vrstev, které byly postupně překrývány mladšími vrstvami.

Na terase stále roste množství původních dřevin. Chybí obvodová šterková (posléze upravena a vydlážděna) cesta s rabatovými záhony. Pod tenkou vrstvou travního drnu jsou dobře zachovány původní dlažby před původními schodišti na východní i západní straně

parteru včetně obrubníků. Případné obnově tohoto prostoru s vysokou mírou autentičnosti nebrání žádné zjevné okolnosti.

Na východní straně parteru stoupá zmiňované původní široké schodiště do prostoru, kde se původně nacházela pergola, za níž byla klesající terénní modelace přizpůsobena založení rozsáhlého alpina, které je v ploše stále dobře čitelné s množstvím původních dřevin z doby jeho zakládání. Ve svahovitém alpinu je snadno identifikovatelné původní schodiště postavené metodou nasucho kladených kamenů vedoucí jeho středem. V prostoru se nachází množstvím původních kamenů tvořících podstatu alpina. V alpinu upoutají pozornost původní exempláře jehličnatých a listnatých dřevin.

Z výše uvedeného plyne, že se nedá hovořit o zničení alpina. Alpinum je zachováno v původním rozsahu zahrady s množstvím technických i vegetačních prvků. Prostor ovšem trpí dlouhodobou neúdržbou, která se projevila zejména nadměrným rozvojem některých dřevin, které dnes plochu výrazně zastíňují. Z tohoto důvodu se také nezachovalo původní trvalejší patro se skalničkami a zakrslými dřevinami. Stav se dá snadno zvrátit tzv. zmlazením některých dřevin (tisů) zastíňujících prostor a bránících jiným dřevinám ve vývinu.

Jihovýchodním směrem od alpina, v místech, kde se již terén opět vyrovnává, je dosud existující okrasné jezírko s původní výsadbou dřevin. Jezírko trpí zanášením a neúdržbou. Rybníček je stále funkční, nedošlo k jeho prokopání, o čemž svědčí stálá výška vodní hladiny, došlo pouze k jejímu poklesu. Hráz rybníka je zřejmá, včetně přívodu do rybníka i přepadu, který se ztrácí v níže položeném travním porostu. Jeho snadno proveditelné obnově nebrání žádné konstrukční překážky. Rybník není možné považovat za zničený.

V zahradě nebylo identifikováno žádné provedení lesnických výsadeb. Jednotlivé výsadby v novodobé historii probíhaly. Vzhledem k jejich rozsahu a velikosti zahrady se jedná o minimální rozsah, který nemohl ohrozit původní kompozici zahrady.

Na četných plochách v zahradě je ztelná absence periodické péče o porosty dřevin, trávníků i travinobylinných společenstev.

S absencí pravidelné péče, zejména o dřevinné vegetační prvky přicházíme bohužel do kontaktu i v nejvýznamnějších objektech historické zeleně. Tento fakt je způsoben zejména opomíjením nutnosti realizace pravidelné péče o dřeviny v poválečném období a po převážnou část 2. poloviny 20. století. Tento stav v některých objektech vyústil dokonce v úplnou absenci konkrétní generace dřevin nebo naopak v přemíru jedné generace - náletových dřevin nad jinou generací, což mnohdy výrazně komplikuje současnou péči o tyto objekty. Naznačená situace ovšem nikdy nezaložila důvod pro neprohlášení zanedbaného objektu kulturní památkou, případně nebyla důvodem pro zbavení takto postiženého objektu památkové ochrany.

V případě vilových zahrad zakládaných v první polovině 20. století (plošně rozsáhlejších), kam řadíme také zahradu Františka Schnöblinga ve Stránčicích, se často setkáváme s negativním dopadem na dřevinné porosty, který je způsoben zejména náhlým a neplánovaným přerušením péče o tyto porosty. Hlavní negace je spatřována v tom, že mnohé porosty byly zakládány s cílem dosažení účinnosti v zahradě za co možná nejkratší časový úsek. Proto se používaly k výsadbě také tzv. výplňové dřeviny, jejichž hlavním úkolem bylo poměrně rychle zaplnit prostor a stanovit tím základní kompoziční poměry zahrady. K tomu se používaly zejména rychle rostoucí, převážně krátkověké listnaté a velmi často jehličnaté dřeviny. Současně byly vysazovány i převážně pomaleji rostoucí a dlouhověké dřeviny kosterní, které měly v budoucnu převzít místo výplňových dřevin a vytvořit tím stabilní kostru kompozice zahrady. Výplňové dřeviny je nutné po určité době množstevně omezovat nebo dokonce zcela z porostu odstranit, aby nebránili vývoji kosterních dřevin. Výsadby byly zakládány nezřídka ve velmi hustém sponu s důrazem na pravidelnou péči zahradníka, která byla samozřejmostí. Ta ovšem ve většině případů po změně společenských poměrů po 2. sv.

válce již nepřišla. Tyto skutečnosti, identifikované také v této zahradě, mají množství způsobů řešení a jako takové je není možné považovat za limitující.

Z výše uvedeného plyne, že rozšíření porostů v zahradě na úkor travnatých porostů není nikterak ojedinělým fenoménem, který je popsán také v mnoha památkově již chráněných objektech. Přestože jsou některé prostory v zahradě poznamenány rozšířením náletových dřevin, je možné je na základě výše uvedeného textu paradoxně využít pro stabilizaci kompozice zahrady. Hlavní porosty a izolační pláště byly z velké části již při zakládání zahrady tvořeny převážně domácími druhy, o to více je snadnější náletové dřeviny při obnově do kompozice pojmout (výměna jedné generace za druhou). Introdukované dřeviny byly většinou vysazovány jako solitéry a v menších skupinách, případně jako předsadba porostů. Zahrada tak přirozeně splývala s okolní krajinou dle zásad krajinářské kompozice O. Fierlingera.

V tomto konkrétním případě relativní, několik desítek let trvající snížená četnost údržby o zahradu, paradoxně přispěla k vysoké míře její autentičnosti. Zahrada tak neprošla žádnými významnějšími změnami v porovnání s mnohými jinými objekty stejného období a je dnes neopakovatelným zdrojem poznání o tehdejší tvorbě.

Dále v kapitole 2 Nález autor znaleckého uvádí:

„Při provádění průzkumu byly zaznamenána místa, kde je vyvážen odpad (v jižní část při okraji pozemku, v místě původně ovocného sadu, v severní části v blízkosti ulice Borová a v místě vegetační skupiny 35 - odpad), dále pak zde byly zdokumentovány různé stavby, které velmi negativně působí na daném místě (betonová opěrná zeď s dřevěnými i plechovými boudami technického zázemí u bývalého kurtu, plechová bouda a sklad hořlavin, objekt se studnou, žumpa, chlorinátor v jižním okraji zahrady, dřevěná bouda na severní straně objektu, vybudované osvětlení, parkoviště, vrty, atp.).“

Oponentní posouzení uvedeného:

Zmiňované lokální vyvezeniny působí negativním dojmem, nepůsobí zvláštní ekologické problémy, jejich likvidace je snadná.

V zahradě bylo druhotně instalováno nebo upraveno několik staveb, jejichž existence zahradě má přímou vazbu na současnou funkci hlavní obytné budovy. Za někdejší tenisový kurt, za souvislým porostem dřevin, mimo pohledová místa, byla postavena jedna mobilní ocelová buňka a jedna dřevěná s přístřešky. Pro potřeby jejich umístění byl srovnán terén a zapažen pomocí monolitické betonové zdi. Svým materiálovým složením a proporcemi výrazně nezatěžují předmětnou část zahrady.

V zahradě byl postaven jeden mnohostěnný zděný altán pro potřeby provozu Dětského centra Strančice. Altán je citlivě situován mimo pohledové osy zahrady v porostu vysokých dřevin.

Zřízení studny, parkoviště a řešení problematiky odpadních vod je samozřejmostí s ohledem na využívání objektu dětským centrem od 60. let 20. století.

Existence několika plechových, dřevěných a jiných demontovatelných staveb v areálu nemůže ohrozit jeho významnou hodnotu.

U vilových zahrad zakládaných v 1. polovině 20. století nebylo budováno zvláštní osvětlení. Osvětlen byl nejčastěji pouze vlastní objekt vily, případně jeho bezprostřední okolí elektrickým osvětlením situovaným na fasádách objektu. K novému vybudování osvětlení podél příjezdových komunikací případně v ostatních částech zahrady docházelo až později ve vztahu ke změnám funkčního využívání zahrad. Dochází k němu také v dnešní době i v památkově chráněných objektech, ve kterých osvětlení nikdy neexistovalo. Osvětlení zahrad a parků je prováděno v souvislosti s novým využíváním objektu, které se mnohdy diametrálně liší od původního s ohledem na nároky a bezpečnost návštěvníků.

Obdobná situace nastala také v případě zahrady Schnöbling, která původně nebyla, s vysokou pravděpodobností, osvětlena. Zřízením osvětlením v zahradě Schnöblingovy vily neutrpěla historická kompozice zahrady.

Kapitola 3 Posudek:

K bodu č. 1: Posouzení kvality dřevin (porostů) rostoucích v parku a jejich vyhodnocen, znalec uvádí:

„Celková (souhrnná) kvalita sledovaných dřevin (stromů, keřů a porostů) je na různé úrovni. Původně založené výsadby dřevin, kdy bylo počítáno s cílovou rozlohou cca 5 ha plochy zahrady se dnes z důvodu zanedbání řádné péstební péči nachází na min. 6,2 ha plochy v tvarech, skladbě i celkové kompozici znační vybočující z původního záměru. Celková kvalita stromů je patrná v celé škále od vysoko hodnotných jedinců po nekvalitní. Bližší prohlídkou bylo zjištěno, že původní vysazené kosterní (dlouhověké) cílové stromy jsou dnes převážně průměrné - nadprůměrné kvality dobře usazené v porostu a budou důležitou součástí v rámci nutné rehabilitace zahrady. Stromy výplňové, komplementární (středněvěké) jsou průměrné - podprůměrné kvality. U stromů dočasných, hmotových (krátkověkých) je jejich kvalita na podprůměrné - velmi nízké úrovni. S ohledem na výše uvedenou péči, docházelo v průběhu minulého století k postupnému prorůstání korun vysazených stromů a jejich zahušťování. Keřové patro je s ohledem na výše uvedenou nízkou péči totálně rozpadlé, zplanělé a pouze bodově se zde nachází jedinci průměrné výjimečně nadprůměrné kvality.“

Oponentní posouzení uvedeného:

S výše uvedenou charakteristikou porostů v zahradě Schnöbling, včetně naznačeného budoucího postupu v péči o ně je možné v obecné rovině souhlasit. Naznačené zásahy se jeví jako koncepční směřující k uchování hodnot historické kompozice.

K bodu č. 2: Celkové vyhodnocení kvality parku a posouzení rozsahu jeho znehodnocení 5 ohledem na jeho původní architektonickou kompozici, znalec uvádí:

„Na základě provedeného průzkumu vyplývá, že od doby zkonfiskování celého objektu až do dnešních dnů dochází k neustálému poškozování původní architektonické podoby, celkové myšlenky i symboliky ztvárněné v prostoru, a to jak v podobě různých ne příliš citlivých přístaveb vlastní vily, ale i často násilných, zcela nevhodných přístaveb různých hospodářských objektů, betonových zdí, vybudování parkoviště, osvětlení, provedených vrtů, terénních úprav, změn ve sportovní části, tak rozšiřování, posouvání či měnění vedení cest a jejich původního povrchu, případně jejich úplné zrušení, atp. Současně s tím byla zlikvidována celá řada přírodních či architektonických souhrnně kompozičních prvků, ale i celých architektonicky, koncepčně i symbolicky velmi důležitých - stěžejních částí zahrady, jako například likvidace pravidelného parteru v jižní části domu a vstupního parteru v severní části domu, likvidace alpina i promenády zakončené odpočívkou, znefunkčnění rybníčku či likvidace zelinářské a ovocnářské části i s páteří cestou atd. Původní výsadby procházely obdobími různé intenzity a kvality prováděné péstební péče s obdobími, kdy porosty byly ponechány vlastnímu spontánnímu vývoji, důsledkem čehož docházelo ke značnému jejich zahušťování se všemi negativními dopady a taktéž k postupnému zarůstání otevřených travnatých ploch a na místo předpokládaných 5 ha výměry dnes zabírají min. 6,2 ha zahrady. Akceptování stavu a vývoje v zahradě mělo za následek částečný, převážně však úplný rozpad původní kompozice, což je možné dokumentovat na více jak 60% její plochy zejména v jižních, východních i severních jejích částech. Zdokumentované zásahy v porostech prováděné v minulosti a zejména v letech 1997 - 2001 nevycházely ze záměru původní jednoznačně dané koncepce, ale bylo zde přistupováno k prováděným zásahům z pozice běžné péstební péče v lesích, na místo nutných koncepčních sadovnických zásahů vycházejících z původní

kompozice. Prováděly se zde běžné hospodářské pěstební zásahy a následně zcela nevhodné plošné (skupinové) výsadby na min. 0,46 ha, což představuje cca 6% zahrady, ale taktéž i kompozičně, historicky i biologicky zcela nevhodné, chaotické výsadby dřevin v okolí vlastního objektu, které byly často kontraproduktivní a v přímém rozporu s původní koncepcí (např. zalesňování travnatých ploch, podsazování do původních porostů, uzavírání průhledů, ucpání pohledů či výhledů, zatahování pohledových uzávěrů solitér i skupin, nekoncepční kombinování biologicky i habituálně nevhodných jedinců a skupin, atp.). Shrnutím výše uvedeného nutno konstatovat, že zde došlo k úplnému (někdy i cílenému) rozvrácení původní koncepce zahrady a do dnešních dnů se zde dochovala pouze zanedbaná torza původní kompozice, což tedy v žádném případě nelze považovat za dobrý stav či podstatně zachovanou kompozici. Současný stav celé nemovitosti je třeba označit, jako rozsáhlou devastaci díla se vzniklou vysokou škodou, následná komplexní rehabilitace celé zahrady si vyžádá nemalých finančních prostředků, a to v řádech miliónů korun.“

Oponentní posouzení uvedeného:

Pozměně společenských poměrů (únor 1948) byly bohužel cíleně likvidovány všechny znaky související s předchozím kapitalistickým zřízením. Docházelo k systematickému postátnění majetku. Důsledkem toho bylo, že se většina někdejšího soukromého majetku těchto společenských vrstev dostala do „nových rukou“. Významnější objekty byly většinou ponechány pod státní správou a vznikly v nich různé veřejně prospěšné instituce. Méně významné objekty - vily, domy mohly být přidělovány novým majitelům dle stranické příslušnosti. Ve většině případů se však takovéto změny negativně promítly na stavu těchto objektů, se kterými souvisí také zahrady. K těmto změnám je nutné také přičíst mnohdy několik desítek let trvající neúdržbu v průběhu války a po ní, kdy většina nejnáročnějších zahradních prvků zanikla. Mnoho objektů s krásnými zahradami bylo zrušeno, rozparcelováno a zastavěno. Zahrada Schnöbling tvoří společně s několika málo dochovanými rozsáhlejšími objekty - zahrady někdejších státníků v Sezimově Ústí, zahrada Stiassni v Brně nebo zahrada Pollack v České Třebové - sledovaného období výjimku, kterou se podařilo s vysokou mírou autentičnosti zachovat do současné doby.

Různé stavební změny, které se na vile Schnöbling, společně s dílčími úpravami v zahradě, v souvislosti se změnou jejího funkčního využití staly, měly paradoxně za následek to, že se tento areál uchoval dodnes. K tomu je nutné přičíst také zásluhy představitelů Dětského centra, kteří si uvědomovali význam a neopakovatelnou přidanou hodnotu, kterou představovala a představuje zahrada pro jeho provoz. Výše uvedené příklady zahrad se do současnosti dochovaly v různém specifickém stupni, od zahrad vzorně udržovaných po celé období jejich existence (zahrada H. a E. Benešových v Sezimově Ústí), přes zahrady, které byly postiženy značnými přestavbami (zahrada Stiassni až po zahrady, které ještě v nedávné době byly neprůchodným lesem (zahrada Pollack). A přesto tyto zahrady dnes tvoří nepostradatelný doklad staletého vývoje zahradního umění v českých zemích.

Z výše uvedeného plyne, že se nelze paušálně vyslovovat k tomu, zda je či není konkrétní historická kompozice zahrady hodnotná na základě dílčího definování zaniklých prvků kompozice. Problematika je mnohem složitější vyžadující mnoho vzájemných kompromisů, úvah a porovnání s celkovým vývojem produkce sledovaného období, který má zahrada charakterizovat.

Činnosti realizované představiteli Dětského centra Strančice byly vedeny snahou uchovat hodnoty zahrady a dále je rozvíjet. Přesto jsou v posudku Ing. J. Grulichy označovány jako úplná či cílená likvidace kompozice. V době provádění zásahů nebyly definovány památkové hodnoty zahrady a nepohlíželo se na ní jako na kulturní památku.

V souhrnu je možné konstatovat, že většina výsadeb realizovaných ve 30. letech 20. století je v poměrně dobrém zdravotním i pěstebním stavu. Kompozice je dobře čitelná, nálety

jsou však patrné. Náletové dřeviny a také tzv. výplňové dřeviny jsou dobře odlišené od cílových dřevin návrhu. Případná obnova kompozice je možná. Pěstební zásahy v porostech jsou nevyhnutelné, obnova prvků (vegetačních a technických) zahradní kompozice je žádoucí.

K bodu č. 3: Posouzení uvedených důvodů pro návrh k prohlášení parku za kulturní památku znalec uvádí:

„K uváděným důvodům návrhu prohlášení parku za kulturní památku je třeba konstatovat, že se zde nachází celá řada nepřesností, konstrukcí, zkreslených faktů, nepravd a tendenčních závěrů, které nemohou být podkladem k prohlášení za kulturní památku. Uváděné autorství projektu zahrady příslušející k vile lékárníka Františka Schnöblinga přisuzované Otokaru Fierlingerovi je s ohledem na předložené penzum dokumentů velmi extenzivním tvrzením. Argument, že předložený autorský projekt, který se mj. dosti vymyká autorovu rukopisu, je publikován v jeho stěžejních odborných statích *Zahrada a obydlí*. Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 se nezakládá na pravdě, jelikož zde v textu ani v obrazové části není uveden, a to platí i v případě odkazů na historické fotodokumentace. Předložený projekt tedy není v uváděném ani jiném díle Otokara Fierlingera publikován. Je nepochybné, že předložený projekt je dílem Ing. Tomáše Šaška. Byl vypracován před následně zhotovenou a Ing. Tomášem Šaškem signovanou projektovou dokumentací předloženou k stavebnímu řízení.

Oponentní posouzení uvedeného:

Autorství návrhu zahrady F. Schnöblinga připisované Otokaru Fierlingerovi se nepodařilo soudnímu znalci J. Grulihovi vyvrátit. Na základě uvedených údajů je zřejmé, že autorem návrhu zahrady F. Schnöblinga ve Strančicích je Otokar Fierlinger. Podle jeho návrhu byla zahrada také realizována. Ing. J. Grulichovi se nepodařilo také doložit dokumenty, ze kterých by bylo zřejmé, že autorem návrhu zahrady F. Schnöblinga je Ing. Tomáš Šašek. V žádném z dobových dokumentů, na které se znalec odvolává, není totiž uvedeno, že autorem návrhu zahrady je Ing. Tomáš Šašek. Prokazatelně z těchto dokumentů vyplývá, že Tomáš Šašek je autorem projektu vily F. Schnöblinga a několika podružných objektů. Plán, resp. náčrt vedení cest s hmotami zeleně provedený měkkou tužkou do katastrální mapy Strančic s půdorysem vily, který soudní znalec Grulich v textu nazývá: „Nákres vedení cest, rozvržení ploch i výsadeb (detailní tvarosloví, cest, umístění kurtu a hmotové rozvržení výsadeb - solitér i skupin)“ a později ho v grafické části posudku účelově dokonce označuje za: „Projekt zahrady Ing. Tomáše Šaška předložený ke stavebnímu řízení“ není návrhem zahrady F. Schnöblinga. Tento plán není signovaný Tomášem Šaškem, jak uvádí znalec Grulich. Jeho autorem totiž Ing. Tomáš Šašek není. Tento návrh nemohl být předložen ke stavebnímu řízení, protože byl vyhotoven až v roce 1947. Ve skutečnosti jde o „Plán sklípku na uložení zeleniny, rostlin a brambor na parc. č. kat. 277 ve Strančicích lékárníka Fr. Schnöblinga“ vyhotovený v roce 1947 architektem stavitelem Karlem Schmeisserem s uvedením jeho podpisu a firemního razítka. Na tomto plánu je nakreslen půdorys a řez stavby sklípku v měřítku 1 : 100 a vedle je znázorněna situace (1:2880) stavby v katastrální mapě s půdorysem vily a dvou menších objektů, včetně budoucí polohy sklípku. Tužkou je do této situace načrtnuta cestní síť zahrady včetně hrubých hmot vegetace.

K dispozici je jediný publikovaný návrh zahrady, který byl vyhotoven před rokem 1930 Otokarem Fierlingerem. Publikován byl včetně podrobného popisu v jeho článku *Krajinářská architektura v Americe* v periodiku *Volné Směry*, 1929-30. O významu tohoto návrhu svědčí také to, s jakou přesností byl následně realizován.

Návrh zahrady vyhotovený O. Fierlingerem pro F. Schnöblinga se nikterak nevyvíjí jeho rukopisu.

V článcích Otokara Fierlingera, ve kterých byly publikovány také fotografie zahrady F Schnöblinga, se nenachází žádný rozpor, na který upozorňuje Ing. J. Grulich. Jeho tvrzení byla vyvrácena v oponentním posouzení, viz výše.

Soudní znalec správně uvádí, že v časopise Styl roč. XII. v letech 1933 - 34, kde byl doslovně vytištěn příspěvek původně uvedený v časopise Zahrady - Společnost architektů, Knihovna „Stylu“ sv. XII, není uveden návrh parku F. Schnöblinga. Tento návrh byl publikován v periodiku Volné Směry 1929-30.

V kapitole 4: Závěr autor znaleckého posudku Ing. Jiří Grulich uvádí:

- a) předpokládaný návrh parku vypracovaný Ing. Tomášem Šaškem
- b) signovaný projekt zahrady byl společně s půdorysem vily navrhnout a předložen ke stavebnímu řízení Ing. Tomášem Šaškem a následně dle něho zrealizován v duchu dané doby a souvisejících kompozičních ztvárnění obdobných zahrad
- c) Otokar Fierlinger návrh zahrady Františka Schnöblinga ani případnou fotodokumentaci ve své stěžejní práci Zahrada a obydlí Základní zásady zahradní kompozice z roku 1938 v textové ani v obrazové části nepublikoval
- d) v uvedeném časopisu Styl roč XII. (XVIII.) v letech 1933 - 34, kde byl doslovně vytištěn příspěvek původně uvedený v časopise Zahrady. Společnosti architektů, Knihovna „STYLU“ sv. XII. předložený projekt návrhu parku není uveden
- e) celá původní zahrada (společně s vilou) byla architektonicky, koncepčně i materiálově zcela zdevastována

Oponentní posouzení kapitoly 4 Závěr soudního znalce Ing. J. Grulicha:

K bodu a), b):

Předložený návrh parku F. Schnöblinga nebyl vypracován Ing. Tomášem Šaškem, nejedná se o jeho rukopis ani o jeho grafické vyjádření včetně provedení tabulky materiálové sklady v legendě.

Návrh parku publikovaný v Fierlinger, O.: Krajinářská architektura v Americe. Volné Směry, roč. 27, č. 11, str. 234 - 236 a 257 - 269 a 274 - 275 byl vytvořen, včetně podrobného popisu kompozice, doc. Dr. Ing. Otokarem Fierlingerem v roce 1929 pro lékárníka F. Schnöblinga. Park byl podle Fierlingerova návrhu s vysokou mírou přesnosti také v následujících letech realizován.

Soudním znalcem Ing. J. Grulichem uváděná „*podaná a signovaná projektová dokumentace zahrady předložená ke stavebnímu řízení Ing. Tomášem Šaškem*“ není projektovou dokumentací zahrady F. Schnöblinga, není signovaná Ing. Tomášem Šaškem, nebyla jím předložena ke stavebnímu řízení pro zahájení stavby zahrady a autorem tohoto dokumentu také není Ing. Tomáš Šašek. Ve skutečnosti je „Plánem sklípku na uložení zeleniny, rostlin a brambor na parc. č. kat. 277 ve Strančicích pana lékárníka Fr. Schnöblinga“ vyhotoveným až v roce 1947 architektem stavitelem Karlem Schmeisserem s uvedením jeho podpisu a firemního razítka. Tento plán byl předložen ke stavebnímu řízení na stavbu sklípku Karlem Schmeisserem v roce 1947.

K bodu c):

Otokar Fierlinger návrh zahrady Františka Schnöblinga ani případnou fotodokumentaci ve své stěžejní práci Zahrada a obydlí Základní Zásady zahradní kompozice z roku 1938 v textové ani v obrazové části nepublikoval. Na tuto citační chybu autorky návrhu na prohlášení za kulturní památku souboru věcí domu č. p. 175 (Schnöblingova vila) v k. ú. Strančice a Všestary upozornily dopisem ze dne 2. 7. 2013, včetně doložení opravené citace historických zdrojů. Otokar Fierlinger návrh zahrady Františka Schnöblinga, včetně fotodokumentace publikoval ve svých stěžejních statích: Krajinářská architektura v Americe z

roku 1929 - 30, Soudobé snahy v úpravě zahrad z roku 1933 - 34 a v knize Zahrady z roku 1934.

K bodu d):

Předložený návrh parku je uveden v periodiku Volné Směry, roč. 27, č. 11, str. 234 - 236 a 257 - 269 a 274 - 275.

V článku O. Fierlingera Soudobé snahy v úpravě zahrad, který vyšel v časopisu Styl roč. XII. (XVIII.), rok 1933 - 34, a také v knize Zahrady Společnosti architektů, Knihovna „STYLU“ sv. XII. není žádný rozpor. Soudní znalec Ing. Grulich se ve svém tvrzení mylí.

Všechny uvedené zahrady v článku Soudobé snahy v úpravě zahrad navrhoval (projektoval) Otokar Fierlinger.

K bodu e):

Tvrzení soudního znalce o tom, že celá původní zahrada (společně s vilou) byla architektonicky, koncepčně i materiálově zcela zdevastována je mylné. Tvrzení je vedeno účelově s jasným cílem potlačit unikátní hodnotu zahrady, která se do dnešní doby zachovala v nebývalé vysoké stupni autenticity vegetačních (stromy, keře) i technických prvků.

K bodu f):

Provedení odborných zásahů (tzv. pěstební opatření) na stávajících dřevinách je nutné. Obnova technických prvků je žádoucí, ale není nutná.

Oponentní vyjádření k závěrečným tvrzením soudního znalce:

Činnosti představitelů nynějšího Dětského centra Strančice v zahradě byly prováděny s ohledem na význam daného místa, o čemž svědčí množství odborných dokumentů provedených specializovanými firmami směřující ke stabilizaci dřevin v zahradě. Všechny zákroky na dřevinách (kácení, výsadby, ořezy) realizované Dětským centrem Strančice byly prováděny vždy po předchozím souhlasu dotčeného orgánu státní správy a to specializovanou firmou s vědomým existencí také vzácných dřevin. Tuto skutečnost potvrdilo také Usnesení Okresního soudu Praha-východ ve věci vydání předběžného opatření na činnosti prováděné na movitých i nemovitých věcech tehdejšího Dětského domova Strančice.

Závěr:

S ohledem na chybnou interpretaci a nedůsledné studium kompletu disponibilních podkladů, ze kterých znalecký posudek Ing. Jiřího Grulicha vychází, je Ministerstvu kultury doporučeno, aby znalecký posudek (ZP 0431/14/13) nebralo při svém počínání v úvahu a na základě doložených faktů znaleckým posudkem Mendelovy univerzity v Brně, Zahradnické fakulty postupovalo ve správním řízení o prohlášení souboru věcí domu č. p. 175 v k. ú. Strančice a Všestary u Říčán, za kulturní památku, protože jde o unikátní soubor.

Vzhledem ke skutečnosti, že v podkladech shromážděných v řízení byly rozpory, Ministerstvo kultury se rozhodlo celkové památkové hodnoty areálu prověřit ohledáním na místě dne 29. 1. 2015. Odbornými pracovníky z řad Ministerstva kultury, Městského úřadu Říčany a Národního památkového ústavu byl společně s účastníky řízení či jejich zástupci prohlédnut celý areál. Dále byla pořízena fotodokumentace jeho současného stavu. Při ohledání věci byl potvrzen výrazný novodobý vzhled stavby č. p. 175 a zhlédnuta míra znehodnocení památkových hodnot zahrady důsledkem péče v minulých letech.

Účastník řízení zde požádal o možnost zaslání písemného stanoviska ve lhůtě do 1 měsíce.

Ve svém aktuálním stanovisku tento účastník řízení opět s prohlášením předmětného parku u stavby č. p. 175 za kulturní památku nesouhlasil.

Účastníci řízení byli v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, informováni v dopise ze dne 26. 3. 2015, č. j. 20298/2015 OPP, o tom, že již byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí a byli vyzváni, aby se vyjádřili jak k nim, tak ke způsobu jejich zjištění, případně navrhli jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě.

Účastník řízení se s podklady k rozhodnutí osobně seznámil na Ministerstvu kultury dne 9. 4. 2015. Do protokolu uvedl, že své stanovisko zašle písemně do 1 měsíce.

Posléze požádala dne 7. 5. 2015 o prodloužení lhůty k zaslání svého aktuálního stanoviska, které bylo dle jejích slov odvislé od odborníků v oboru zahradní architektury.

Ministerstvo kultury od tohoto účastníka obdrželo Dodatek znaleckého posudku č. 487/11/15 Znaleckého posudku č. 431/14/13.

Z uvedeného dodatku vyplývá:

„Autoři znaleckého posudku č. 05/2014 nepředložili žádné přímé důkazy (signovaný projekt, osazovací plán, technické zprávy, fakturace, úředně ověřené listiny atp.), které by zcela jednoznačně dokazovaly, že autorem dotčené zahrady Františka Schnöbliga je Otokar Fierlinger. Zpracovatelé posudku postavili své tvrzení o autorství na nepřímém důkazu, a to pouze na článku O. Fierlingera, ve kterém však pisatel vysloveně nepotvrzuje své autorství a spíše v obecně popisné formě zde představuje sledovanou kompozici zahrady a otiskuje zde nesignovaný návrh na část úpravy zahrady Františka Schnöbliga. Z historické fotodokumentace je zcela zřejmé, že tvarosloví i realizace cest a ploch, celkové oplocení pozemků, ale i výsadby dřevin byly provedeny v době výstavby domu, tedy po 21. srpnu 1929 kdy bylo vydáno stavební Povolení, do termínu vlastní kolaudace - obývacího povolení, a to do 28. června 1930, což reflektuje i text uváděného článku O. Fierlingera a úpravy spíše souvisí s jednoznačně doloženou a v protokolu stavebního povolení uváděnou (vila, okrasná zahrada, oplocení) projektovou dokumentací vypracovanou Tomášem Šaškem. Další v posudku prezentované závěry týkající se současného stavu zahrady jsou uváděny pouze v obecné rovině, neopírající se o žádné výstupy z měření, průzkumů, hodnocení, případně znaleckých posudků či odborných vyjádření přizvaných znalců a odborných institucí, ale často doslovně citují pouze statě z článků spolupracovníků památkové péče včetně prezentovaných nepřesných údajů, účelových domněnek a konstrukcí, pravděpodobně jdoucích až za rámec znaleckého oprávnění.“

Zástupce Středočeského kraje se s podklady k rozhodnutí osobně seznámil na Ministerstvu kultury dne 8. 4. 2015. Do protokolu uvedl, že své stanovisko zašle písemně.

V dopise ze dne 9. 4. 2015 uvedl, že Středočeský kraj s prohlášením předmětné stavby s parkem za kulturní památku souhlasí a po nahlédnutí do spisu a seznámení se s podklady pro rozhodnutí další důkazy nenavrhuje.

Popis zahrady:

Rozlehlý park s vilou je situován v severovýchodní části obce Strančice. Park o rozloze 7,8 ha se rozkládá na jižním svahu vrchu Hůrka, v nadmořské výšce cca 400 m n. m. Vila se nachází nad polovinou svahu. Vzhledem k přirozené sklonitosti, záměrně upravené terénní modelaci a kompozici bylo dosaženo žádoucích dálkových pohledů. Park má osobitou intimitu, zároveň však není izolován, otevřenými výhledy se okolní krajina stává součástí kompozice. Základem velmi promyšleného, logického, nikoli však na první pohled čitelného návrhu je bezesporu terénní modelace, členící rozlehlý park na samostatné a tematicky specifické části, propojené cestami a vzájemně ovlivněné prostupujícími průhledy. Podél jižní

hranice parku je veden ha-ha příkop, který vizuálně oddaluje a snižuje úroveň navazující zástavby Strančic (vytváří iluzi většího odstupu zástavby rodinných domů od parku). V současnosti je okrajový izolační pás vzrostlý, ve vegetační době tvoří pevnou a jistou kulisu pohledům.

Park je možné rozdělit na dvě části - severní část nad vilou a jižní až jihovýchodní část po svahu pod vilou.

V severní části byly situovány tenisové kurty a při severním okraji parku srubový domek - obydlí pro návštěvy. Jedná se o hlavní přístupový prostor, výsadby tvoří kulisy přístupové cestě s tenisovým kurtem a také srubu, kde bývaly ubytovávány návštěvy. V současné době se zde nachází porost vzrostlých stromů, z jehličnanů vyniká například jedle kavkazská, douglaska tisolistá, z listnatých stromů převládají javory, u parkoviště před vilou nalezneme dva severoamerické hlohy, dále vynikají dva jedinci jírovce drobnokvětého. Stávající porosty jsou přehoustlé, některé konkurenčně slabší, cennější dřeviny jsou slaběji vyvinuté (zvláště ve východní části). Je žádoucí porost prosvětlit a podpořit cenné vzrostlé exempláře v dalším růstu.

Těžiště celkové kompozice parku spočívá v jižní až jihovýchodní části parku, která je komponována ve vazbě na jižní průčelí vily s krytou terasou. Pohled z terasy představuje hlavní kompoziční osu, výsadby rámuji okraj prostorné louky ve tvaru elipsy, jejíž delší osa sleduje směr svahu, respektive směr hlavního pohledu, který stoupá přes trávník a komponované výsadby na zalesněný vrch na opačné straně Strančic. Poměr délek os elipsy lze odhadnout na 3 : 2. Po stranách terasy byly symetricky vysazeny lípy srdčité, v současnosti jsou to hodnotné vzrostlé stromy pravidelného tvaru koruny. Přestože byl vnitřní prostor vily do značné míry změněn (viz níže), vnější silueta domu v zahradní kompozici zůstala z velké části zachována. Lípy symetricky rámuji pohled na dům z opačné strany louky a vzhledem ke kompaktnosti navazujících výsadeb je obraz velmi působivý. V porostu po stranách oválné louky zaujmou jedle, borovice, cypřišky, tsugy, japonské javory, uvnitř porostů dále liliovník tulipánokvětý, smuteční forma buku, kultivary domácích javorů a další. O jedinečnosti lokality a zvláštním příhodném mikroklimatu v rámci okolí svědčí mimo jiné také to, že se v této nadmořské výšce velmi dobře daří také jinak poměrně choulostivým druhům.

Z terasy před jižním průčelím vily vede východním směrem široké schodiště k bazénu (tvarové kopii původního nedochovaného bazénu). Z dobových fotografií je možné se domnívat, že schodiště vedlo symetricky i na západní stranu, snad též do louky jižním směrem. Cestní síť kolem domu byla navržena symetricky. Okolí bazénu je samostatnou částí, oddělenou terénním rozhraním a celoročně působivými výsadbami, tvořenými stálezelenými pěnišníky, které doplňovaly květinové záhony a mobilní zeleň, jak je patrné na dobových snímcích. Od severu je místo chráněno nízkým protáhlým stavením (domkem zahradníka), původně obklopeným květinovými záhony a popínavými dřevinami, z nichž se do dnešních dnů dochovala jediná wistárie čínská. Zákoutí s bazénem slouží k odpočinku, s dostatkem prostoru také pro příslušný mobiliář. Dobře dochovaná tarasní zeď a několik úseků schodišť jsou zhotoveny z opracovaných kamenných kvádrů.

Kompozici v okolí bazénu a alpina do značné míry tvoří stálezelené rododendrony. (Strančice jsou vzdáleny pouhých 15 km od Průhonic, centra šlechtění rododendronů, je proto možné se domnívat, že rododendrony pocházejí přímo odtud. Další průzkum zaměřený přímo na rododendrony by mohl přinést zajímavé informace ohledně uplatnění průhonického šlechtění).

Na samostatnou zahradní úpravu v okolí bazénu navazuje východním směrem alpinum, dnes se vzrostlými jedinci tisů, borovic, cesmín a mahonu, bezesporu největším překvapením je zde vzrostlá borovice španělská a javor dlanitolistý. V této lokalitě se nejhojněji vyskytuje poměrně vzácný sazaník květnatý. V alpinu jsou dodnes patrné schody i

záměrně rozmístěné balvany. Alpinem se terén láme více k východu, je zde patrná terénní hrana, jíž bylo dříve využito pro realizaci vyhlídky. Z dobových fotografií je možné sledovat přímou, pravidelně komponovanou cestu od domu směrem k vyhlídce na údolí Strančického potoka (v době realizace vily se jednalo o velmi romantický výhled, neboť zástavba nedosahovala takových rozměrů a hustoty jako v současné době). Terénní modelace zůstala neporušena, vyhlídku s promenádou však pohltit porost. Jihovýchodním směrem od alpina, za obvodovou cestou, která vede pod svahem, v místech, kde se již terén opět vyrovnává, je dosud existující jezírko se smutečnými vrbami a břízami. Vedle nich poutají pozornost zlaté a sivé cypřišky.

Během hodnocení Ministerstvo kultury pečlivě zvážilo všechny výše uvedené podklady jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a rozhodlo o prohlášení zahrady obklopující stavbu č. p. 175 (tzv. Schnöblingovu vilu) v k. ú. Strančice a Všešary u Říčan za kulturní památku a to v takovém rozsahu, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Ministerstvo kultury v první řadě konstatuje, že autorství projektu předmětné zahrady nepovažuje za nejpodstatnější památkovou hodnotu daného areálu. Mnohem významnějším faktem než to, kdo zahradu skutečně navrhl, je její mimořádný rozsah, nezpochybnitelně velmi kvalitní zahradní kompozice a rovněž míra zachování mnoha druhů původních vzácných okrasných stromů a keřů, díky kterým pozemky zahrady vykazují výjimečné památkové hodnoty, pro které se je Ministerstvo kultury rozhodlo prohlásit za kulturní památku.

Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že předmětná vila se zahradou původně bývala soukromým letním sídlem Františka Schnöblinga, pražského podnikatele v oboru farmacie a kosmetiky. Zahrada ve Strančicích je významným dokladem zahradně-architektonické tvorby 1. poloviny 20. století. Člověk, který zhotovil její návrh, patrně pod vlivem stavebníka, vytvořil analogii na zámecký park (práce s průhledy a vyhlídkami, organizace porostů a volných ploch, rybník), jakési malé Průhonice, jejichž blízkost a proslulost lze v zahradě postihnout (sortiment, alpinum). Současně však stavebník požadoval infrastrukturu typickou pro vilové zahrady - bazén, hřiště. Mimořádná je velikost zahrady, ta je skutečně spíše parkem, než vilovou zahradou (pro srovnání - zahrada vily ve Strančicích je asi dvakrát větší než zahrada vily Stiasny v Brně a asi sedmkrát větší než zahrada vily Tugendhat tamtéž). Velikost zahrady umožnila pozoruhodnou práci s porosty: zatímco západní část zahrady je tvořena převážně jehličnany, východní část tvoří listnatý háj. Střední palouk před zahradním průčelím vily (a la kočárový objezd) je lemován stabilními kulisami jehličin, které rovněž vytvářejí výraznou skupinu před hlavním průčelím. Vysokou hodnotu má použitý sortiment rostlin. Stromové patro je narušeno pouze mírně nevhodnými mladšími dosadbami, jejich dopad na autenticitu sortimentu stromů je nepatrný. Sortimentální skladba a rozložení jednotlivých taxonů v kompozici zahrady dokládá silné vlivy zásad hraběte Silva-Taroucca z nedalekých Průhonice. Nejvzácnějším exemplářem je jedle španělská (*Abies pinsapo*), dorostlá do velikosti, která je v našich podmínkách neobvyklá.

Zahrada je hmotným dokladem proměny způsobu života společnosti tíhnoucí k soudobému trávení volného času sportem, nezapomínající však na doby, kdy aristokracii vládla gloria splendens. Sídlo ve Strančicích je vlastně vila suburbana, vila v dostatečně reprezentativní „zámecké“ zahradě.

V koncepci zahrady Schnöblingovy vily je patrný vliv anglické a americké zahradní tvorby, usilující o ideální funkčnost díla (účelový rozvrh komponentů zahrady jako pokračování obytného prostoru) a zároveň vysokou estetickou hodnotu. Je třeba vyzdvihnout vynikající práce s terénem a vyvážené druhové zastoupení zeleně s respektem k přirozenému rázu okolní krajiny. Hodnotu zahrady zvyšuje skutečnost, že se dochovala v celistvém stavu

bez nežádoucích degradujících zásahů (většina takto rozlehlých zahrad vilových staveb zanikla v důsledku nevhodné parcelace a zastavění ve 2. polovině 20. století).

Ministerstvo kultury se neztotožňuje s názorem účastníka řízení, že zahrada v důsledku změn a neúdržby celkově ztratila svůj původní charakter zahrady u rezidenčního venkovského sídla. Byť zanikly některé významné kompoziční prvky zahrady (jako např. tenisové kurty, bazén, pergola, květinové záhony, užitková část na jihovýchodní straně, parkové úpravy některých cest) a zahrada je na mnoha místech zanesena náletovými dřevinami, kompozice zahrady je stále dobře čitelná a v podstatné míře zachovaná. Náletové a „výplňové“ dřeviny jsou dnes poměrně dobře odlišitelné od cílových dřevin návrhu.

Ne zcela dostačující údržba zahrady ve 2. polovině 20. století sice znamenala rozšíření náletových dřevin nebo zánik některých pohledových os, ale také díky tomu byla plocha zahrady ušetřena významnějších zásahů, které by oslabily její vypovídací hodnotu. Ani novodobé zásahy v uvedené době v zahradě provedené (v podobě užitkových či technických staveb či terénních úprav) historickou kompozici zahrady zásadně nepoškodily a její památkovou hodnotu nesnížily.

Ministerstvo kultury se ztotožňuje se všemi posudky, že park se nachází ve vysokém stavu zanedbanosti a zároveň si je vědomo skutečnosti, že pěstební zásahy v porostech zahrady jsou nevyhnutelné, a že obnova prvků (vegetačních a technických) zahradní kompozice je žádoucí. Nicméně Ministerstvo kultury nesouhlasí s námitkou účastníka řízení, že ve špatném stavu je park kompletně celý.

Zahrada bývalé Schnöblingovy vily je z hlediska rozsahu a míry zachování poměrně vzácným příkladem zahradně-architektonické kompozice z 1. poloviny 20. století na území České republiky. Jsou v ní patrné zahradní úpravy a zůstaly zachovány i její hlavní kompoziční celky včetně řady cenných okrasných původních dřevin, které se významně podílejí na hodnotách, které pozemky zahrady nesou, a pro které jsou prohlášeny za kulturní památku.

Svou jedinečnou kompozicí a dochováním rozmanitého druhového zastoupení vzácných stromů zahrada obklopující stavbu č. p. 175 (tzv. Schnöblingovu vilu) v k. ú. Strančice a Všešary u Říčan splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Závěrem Ministerstvo kultury konstatuje, že nevyklučuje po předchozí konzultaci s orgány státní památkové péče možnost umístit ve vhodně zvolené lokalitě nějaké další co nejméně nápadné a drobné stavby, které by byly v zahradě patřičně umístěny tak, aby co nejméně zatížily památkovou hodnotu zahrady či zásadním způsobem znehodnotily její celkovou kompozici.

Dále Ministerstvo kultury rozhodlo o neprohlášení stavby č. p. 175 se schodištěm (včetně zděného přízemního objektu bývalého domku zahradníka a garáží nacházejícími se v severovýchodní části stavby č. p. 175) spolu s pozemkem st. parc. č. 306 v k. ú. Strančice za kulturní památku, jak je uvedeno výše ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

Ministerstvo kultury konstatuje, že předmětná stavba je důležitou součástí kompozice zahrady uplatňující se v navazujících průhledech, byť v současné době částečně zaniklých důsledkem zarůstání. Nicméně tato stavba se do současné doby nedochovala ve své historické podobě. K prvotní vile (postavené ve stylu pozdní moderny v klasicizujícím pojetí) byla v 60. letech 20. století přistavěna na jihozápadní straně novodobá zděná podlouhlá přízemní přístavba s rovnou střechou na obdélném půdorysu, která souvisela s úpravou původního objektu pro nové využití. Ministerstvo kultury připouští, že je u této přístavby patrná snaha přizpůsobit se původnímu klasicizujícímu pojetí vily, a že přístavba půdorysně vyvažuje protilehlé stavby v linii vily na severovýchodní straně (jednoduché zděné přízemní objekty

bývalého domku zahradníka a garáže se střechami o nízkém sklonu, stavebně upravené v 2. polovině 20. století). Nicméně uvedená novodobá přístavba výrazně naddimenzovala původní hmotu vily a zásadním způsobem setřela její původní vzhled a změnila její celkový architektonický i umělecko-řemeslný výraz. Díky razantním novodobým stavebním zásahům došlo ke změně exteriéru i interiéru stavby a také k zániku původních stavebních prvků a detailů. Objekt má novodobé výplně otvorů, zanikly okenice, které dodávaly celé stavbě půvab a dojem venkovského sídla, fasáda objektu byla zateplena). Výrazným způsobem byla rovněž pozměněna vnitřní dispozice objektu, ve kterém nezůstalo žádné vnitřní zařízení. Zřetelně pozměněny jsou i bývalé navazující hospodářské části objektu.

Skutečností, že ve hmotě zůstaly zachovány původní konstrukce vily, a že si objekt i po přestavbě uchovává základní princip spočívající v těsném vztahu k navazující zahradě, nepostačují k tomu, aby byl tento výrazně novodobě upravený objekt prohlášen za kulturní památku.

Námítky účastníka řízení (jeho vlastní i námítka obsažené v podkladech, které vlastník v průběhu řízení dodal Ministerstvo kultury) týkající se současného stavu a vzhledu zahrady, historickým okolnostem jejího vzniku a poškození či zániku jejích krajinářských či přírodních hodnot jsou velmi dopodrobna vypořádány výše ve znaleckém posudku Mendelovy univerzity v Brně, Zahradnické fakulty. Ministerstvo kultury jeho výstupy pečlivě zhodnotilo a ztotožnilo se s nimi. Všechny ostatní námítka, které se netýkají majetku účastníka řízení, památkových hodnot posuzovaných věcí či nesouvisí s předmětem řízení a s jeho postupem Ministerstvo kultury považovalo za irelevantní a v řízení se jimi nemohlo zabývat.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha č. 1: zahrada obklopující stavbu č. p. 175 (tzv. Schnöblingovu vilu), k. ú. Strančice a Všeštary u Říčan, obec Strančice a Všeštary, okres Praha-východ, Středočeský kraj – kopie katastrální mapy s vyznačením umístění věci; nedílná součást tohoto rozhodnutí

